

ПІДТРИМКА США СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ

/Звіт про результати аудиту ефективності на тему «Пряма бюджетна підтримка Уряду США та інших донорів для забезпечення життєво важливих потреб населення України в умовах війни»/

21 грудня 2023 року

м. Київ

rp.gov.ua

Вступне слово

Рахункова палата провела аудит використання гранту, щоб оцінити ефективність використання коштів прямої бюджетної підтримки Уряду США й інших донорів та досягнення цілей Угоди про грант.

Широкомасштабне військове вторгнення на територію України 24 лютого 2022 року спричинило небувале падіння ВВП (30,3 відс.)¹, зростання інфляції (26,6 відс.)², скорочення обсягів зовнішньоекономічної діяльності.

В умовах надзвичайно складної економічної ситуації викликом для України стала підтримка вразливих груп населення, забезпечення їх життєво важливих потреб.

Зважаючи на необхідність невідкладного реагування, Україна без особливих умов щодо звітування отримала від міжнародних партнерів 1,088 млрд євро (еквівалент 33,5 млрд гривень).

Ці кошти надійшли до загального фонду державного бюджету.

Зазначений аудит проведено Рахунковою палатою з метою дослідження та висвітлення напрямів, на які використано кошти

гранту, у тому числі прямої бюджетної підтримки Уряду США та інших донорів.

Під час аудиту ми перевірили відповідність спрямування грантових коштів вимогам Угоди про грант та отримали об'єктивні параметри обсягів використаних коштів гранту.

Ми сподіваємося, що ця оцінка сприятиме подальшій ефективній співпраці з міжнародними партнерами.

Дякуємо за співпрацю причетним до складання аудиторського звіту, а також об'єктам контролю.

Вельми вдячні колегам і експертам проекту міжнародної технічної допомоги «Проект зміцнення спроможності Рахункової палати» Агентства США з міжнародного розвитку та Центру досконалості аудиту (CAE) Офісу урядової підзвітності США (GAO), а також проекту ЄС «Зміцнення потенціалу зовнішнього аудиту відповідно до міжнародних стандартів в Україні» (EU4ACU) за комунікативно-методологічне сприяння аудиту.

*Заступник Голови
Рахункової палати
Андрій МАЙСНЕР*

¹ [1] Макроекономічний прогноз до Інфляційного звіту, січень 2023 року. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Macroeconomic_Forecast_table

² <https://www.ukrstat.gov.ua/> Індекси споживчих цін на товари та послуги у 2002 - 2022 роках (рік до попереднього року).

ЗМІСТ

1. РЕЗЮМЕ ДЛЯ КЕРІВНИЦТВА	4
2. ВСТУП	7
3. ЯК УРЕГУЛЬОВАНО ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ КОШТАМИ ГРАНТУ № TF0B8350	8
4. ХТО В УКРАЇНІ ОТРИМАВ КОШТИ ПРЯМОЇ БЮДЖЕТНОЇ ПІДТРИМКИ УРЯДУ США ТА ІНШИХ ДОНОРІВ	12
5. ВЕРИФІКАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ВИПЛАТ: ЩО ВИЯВЛЕНО.....	23
6. ІНФОРМАЦІЯ ПРО АУДИТ	33
7. ДОДАТКИ.....	43
8. СПИСОК СКОРОЧЕНЬ.....	54

1. РЕЗЮМЕ ДЛЯ КЕРІВНИЦТВА

КЛЮЧОВІ ФАКТИ

1,088 млрд євро
отримала Україна у
2022 році в межах
Угоди про грант

85,4 % гранту
(929 млн євро)
становила **пряма**
бюджетна підтримка
Уряду США

6,568 млн бенефіціарів
отримали виплати³

У 2022 році Україна отримала пряму бюджетну підтримку Уряду США та інших донорів у складі гранту № TF0B8350, яку спрямовано на забезпечення базових потреб населення. У країну надійшли кошти гранту на суму 1,088 млрд євро, що еквівалентні 33,5 млрд грн: на оплату праці освітян та медичних працівників спрямовано 55 відс., державні виплати – 36 відс., погашення та обслуговування державного боргу – 9 відс. коштів гранту⁴.

Щоб дослідити питання ефективності використання коштів прямої бюджетної підтримки Уряду США та інших донорів для задоволення життєво важливих потреб населення України в умовах воєнного стану та досягнення цілей, визначених в Угоді про грант, оцінка зосереджена на таких питаннях:

1. Як врегульовано процес управління коштами гранту № TF0B8350.
2. Наскільки використання коштів гранту № TF0B8350 відповідало умовам, визначеним в Угоді про грант.
3. Як здійснювався Міністерством фінансів постконтроль державних виплат, що фінансуються через грант № TF0B8350.

³ Встановлено аудитом.

⁴ Встановлено аудитом.

Чому ми проводимо цей аудит

У зв'язку з нестачею внутрішніх фінансових ресурсів насамперед на оплату праці та виплату державних допомог, український Уряд, обмежений військовою переорієнтацією бюджету в перші дні воєнного стану, звернувся за фінансовою допомогою до міжнародних партнерів. Уряд США відіграв вирішальну роль у цьому, надавши 1 млрд доларів США прямої бюджетної підтримки через Трастовий фонд, заснований Світовим банком. Грантове фінансування у Трастовий фонд інших донорів становило: Велика Британія – 92 млн доларів США, Норвегія – 31 млн доларів США, Данія – 22 млн доларів США, Австрія – 11 млн доларів США, Латвія – 6 млн доларів США, Литва – 6 млн доларів США, Ісландія – 1 млн доларів США⁵.

Метою аудиту є оцінка ефективності використання прямої бюджетної підтримки Уряду США та інших донорів для забезпечення життєво важливих потреб населення України в умовах воєнного стану та досягнення цілей Угоди про грант Цільового фонду багатьох донорів зі співфінансування Програми Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення для України.

Що ми виявили

Грант № TF0B8350 Україна отримала на підтримку належної концептуальної основи макроекономічної політики з певними обмеженнями щодо використання наданих коштів. Кошти гранту № TF0B8350 надійшли на єдиний казначейський рахунок та спрямовані на видатки загального фонду державного бюджету у травні 2022 року. Угода про грант не містила вимог, які б сприяли відстеженню руху коштів з єдиного казначейського рахунка до бенефіціарів. Інструкції розпорядникам коштів щодо використання гранту не надавалися.

Завдяки проведенню аудиту встановлено напрями використання коштів гранту та обсяги спрямованих за цими напрямками коштів:

- 1. Внутрішньо переміщені особи:** 4735,3 млн грн – для забезпечення життєво важливих потреб 773,5 тис. отримувачів.
- 2. Малозабезпечені сім'ї:** 1230,6 млн грн – на підтримку 225,7 тис. сімей.
- 3. Особи з інвалідністю з дитинства та діти з інвалідністю:** 1322 млн грн – на підтримку 455,1 тис. осіб з інвалідністю з дитинства та дітей з інвалідністю.

⁵ <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine/brief/world-bank-emergency-financing-package-for-ukraine>

4. **Житлові субсидії та пільги:** 3067,9 млн грн – на допомогу 2215,6 тис. домогосподарств та 1444,2 тис. пільговиків.
5. **Програма «ЄПідтримка»:** 1867,9 млн грн – на допомогу 287,4 тис. отримувачів.
6. **Оплата праці⁶ освітян:** 9753,7 млн грн – на заробітну плату вчителів та працівників закладів вищої освіти (645,3 тис. ставок).
7. **Оплата праці медичних працівників:** 8651,3 млн грн – на заробітну плату 520,9 тис. працівників закладів охорони здоров'я.
8. **Державний борг:** 2879,6 млн грн – на погашення та обслуговування державного боргу.

Мінфін здійснював щомісячний контроль за державними виплатами шляхом їх верифікації та моніторингу. Йдеться про верифікацію державних виплат внутрішньо переміщеним особам, малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, отримувачам житлових субсидій та пільг. Крім цього, Міністерство фінансів провело верифікацію одноразової допомоги учасникам Програми «ЄПідтримка». За результатами верифікацій Мінфін надав рекомендації профільним міністерствам⁷, відповідальним за державні виплати.

Рахункова палата зібрала дані безпосередньо у відповідних міністерствах та провела опитування окремих бенефіціарів, проаналізувала результати верифікації та моніторингу Мінфіну.

Згідно з опитуванням більшість освітян отримали заробітну плату вчасно. За рахунок грантових коштів своєчасно отримали допомогу внутрішньо переміщені особи, домогосподарства, пільговики, отримувачі в рамках Програми «ЄПідтримка», а також найбільш уразливі верстви населення, такі як малозабезпечені сім'ї, особи з інвалідністю з дитинства та діти з інвалідністю. За результатами проведеної Рахунковою палатою вибіркової перевірки бенефіціарів неналежні виплати становили 348 тис. грн, або 0,5 відс. суми перевірених коштів гранту (67,3 млн гривень). Під час аудиту об'єктами контролю усунено більшість порушень – на суму 205,8 тис. гривень.

Аудит показав, що Мінфін за результатами верифікацій державних виплат виявив неналежні виплати. Загалом за підсумками верифікацій державних виплат за травень 2022 року Мінфін надав 26,5 тис. рекомендацій на суму 89,1 млн гривень. Найбільше невідповідностей встановлено за результатами

⁶ Оплата праці освітян та медичних працівників включає видатки на оплату праці та нарахування на оплату праці.

⁷ Міністерство соціальної політики України, Міністерство економіки України.

верифікації отримувачів у рамках нової програми, яка створена одразу після вторгнення РФ, – «ЄПідтримка». Відповідальне за реалізацію цієї програми міністерство – Мінекономіки – отримало від Мінфіну 11,93 тис. рекомендацій щодо необхідності проведення додаткової перевірки інформації, яка містить невідповідності, на суму 77,5 млн гривень.

Аналіз відповідей на вказані рекомендації, надані Мінфіном, виявив затримку на майже півтора року опрацювання близько 60 відс. рекомендацій, що впливає на визначення права на отримання та розмір державних виплат. За розрахунками аудиторів, сума коштів, яка підлягає поверненню неналежними отримувачами за умови опрацювання цих рекомендацій, становить 62,7 млн грн, або 0,19 відс. суми гранту.

Рахункова палата надала рекомендації для вирішення питання своєчасного опрацювання уповноваженими органами встановлених Мінфіном невідповідностей. Це має покращити адресність державних виплат та забезпечити ефективність використання коштів платників податків.

2. ВСТУП

Широкомасштабне військове вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року призвело до трагічних наслідків для населення: жертви серед цивільних, значні пошкодження критичної інфраструктури, порушення комунікаційних мереж, обмеження доступу до базових послуг, таких як охорона здоров'я, освіта, соціальні послуги.

На початок 2022 року у суб'єктів господарювання було зайнято понад 8,9 млн осіб⁸. Через вторгнення РФ 49⁹ відсотків підприємств припинили діяльність або зазнали серйозних збоїв у роботі. Це поряд із прогнозованим падінням ВВП України на 30-35 відс. створило значні проблеми для підприємницької діяльності громадян та призвело до зростання безробіття, зменшення доходів і скорочення податкових надходжень до державного та місцевих бюджетів. Близько 10 відс. населення України мали труднощі з оплатою житлово-комунальних послуг.

⁸ Звіт Держстату «Кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання за регіонами (2010 – 2021)», посилання: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/roz_p.htm

⁹ Дослідження проведено Advanter Group за підтримки Міністерства цифрової трансформації, Ukrainian Economic Outlook, ТПП і Ліги ділових клубів України, посилання: <https://drive.google.com/file/d/1qbTXyuK3YWnmjBIPty8lbGr8JTLfBmyc/view>

Незахищені верстви населення, зокрема жінки з дітьми, особи похилого віку та особи з інвалідністю, у зв'язку з широкомасштабним військовим вторгненням були змушені залишити свої домівки, робочі місця та заклади освіти й шукати притулку в безпечніших регіонах чи за кордоном. Незважаючи на вимушене переселення здобувачів освіти, вчителів і викладачів як усередині України, так і за кордон, відсутність безпечних умов навчання в 14 тис. закладах освіти, освітній процес для 3,9 млн учнів і 1,3 млн студентів зберігся.

У 2022 році кількість внутрішньо переміщених осіб зросла з 1,5¹⁰ до 4,9 млн осіб¹¹, що створило значний попит на базову соціальну підтримку та засоби для існування.

У травні 2022 року кошти гранту № TF0B8350 відіграли важливу роль для вирішення базових потреб різних демографічних груп та забезпечили своєчасну оплату праці освітян і медичних працівників, виплату державних допомог соціально незахищеним верствам населення України та виконання міжнародних зобов'язань.

З огляду на тривалі воєнні дії та соціально-економічну кризу, спричинену широкомасштабним військовим вторгненням, Україна очікує продовження фінансової підтримки від міжнародних партнерів. Визнаючи суспільну значущість залежності України від безповоротної фінансової підтримки, зокрема від Уряду США, проведення аудиту ефективності вважається доцільним.

3. ЯК УРЕГУЛЬОВАНО ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ КОШТАМИ ГРАНТУ № TF0B8350

Висновки

Грант № TF0B8350 Україна отримала на підтримку належної концептуальної основи макроекономічної політики з конкретною заборонаю використання коштів на «Виключені видатки»¹².

¹⁰ На початок 2022 року.

¹¹ <https://www.msp.gov.ua/timeline/vnutrishno-peremishcheni-osobi.html>

¹² На товари або послуги, які постачаються за договором, що його профінансувала чи погодилася фінансувати будь-яка національна або міжнародна фінансова установа або організація, крім Банку, або за договором, що його МБРР, МАР або Банк профінансували чи погодилися фінансувати за іншою позицією, іншим кредитом, іншим грантом чи будь-яким іншим кредитом цільового фонду або грантом цільового фонду; алкогольні напої, тютюн та його відходи; обладнання для обробки тютюну; радіоактивні та пов'язані з ними матеріали; перли, дорогоцінне та напівдорогоцінне каміння, ядерні реактори та їх частини; паливні елементи (збірки),

Процес укладання Угоди про грант врегульовано законодавством. Грантові кошти надійшли на єдиний казначейський рахунок та спрямовані на видатки загального фонду державного бюджету у травні 2022 року.

Відстеження грантових коштів щодо недопущення «Виключених видатків» є ускладненим.

Це пов'язано з нестандартними умовами отримання гранту № TF0B8350, а також невстановленням в Угоді про грант вимог щодо звітування про використання зазначених коштів. Процедури контролю за спрямуванням коштів гранту з метою недопущення «Виключених видатків» не встановлені. Кошти гранту № TF0B8350 складно виокремити серед інших видатків загального фонду. Оскільки грантові кошти стали частиною видатків загального фонду державного бюджету, необхідно було провести аудит з метою визначення напрямів їх спрямування та використання.

Результати аудиту

Угоду про грант укладено 21 квітня 2022 року¹³.

Угода про грант – міжнародний договір України, процес укладання якого врегульовано Законом про міжнародні договори та Бюджетним кодексом України¹⁴. Представником України в рамках Угоди про грант є Міністр фінансів України, який наділений повноваженнями для підписання та забезпечення виконання цієї Угоди. Зокрема, Міністр має право вживати заходів, необхідних для виконання Угоди про грант, оформляти документи чи надсилати електронні документи згідно з Угодою про грант від імені України.

Розмежування повноважень органів державної влади України у співпраці з Світовим банком регулюється Законом про вступ до міжнародних організацій.

неопромінені, для ядерних реакторів; ювелірні вироби, виготовлені з золота, срібла або металів платинової групи (крім годинників та корпусів годинників), а також ювелірні вироби з золота та срібла (у тому числі закріплені камені); золото немонетарне; товари, призначені для військових або напіввійськових цілей, чи предмети розкоші; товари, небезпечні для довкілля; платежі, заборонені рішенням Ради Безпеки ООН (дії щодо загрози миру, порушень миру та актів агресії); витрати, щодо яких представники отримувача чи іншого одержувача коштів гранту вчиняли корупційні або шахрайські діяння, вдавалися до змови або примусу, а отримувач (або інший одержувач) не вжив своєчасних і відповідних заходів, прийнятних для Світового банку, по відношенню до таких діянь, коли їх було вчинено.

¹³ Набрання чинності відбулося 26 квітня 2022 року (Світовий банк поінформував Мінфін про підтвердження умов набуття чинності Угодою про грант, що були виконані задовільно).

¹⁴ На період дії воєнного стану в Україні залучення грантів на бюджетну підтримку та позик від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій на підставі міжнародних договорів України, а також внесення змін до відповідних укладених міжнародних договорів України здійснюється Міністром фінансів України за рішенням Кабінету Міністрів України. Зазначені міжнародні договори України можуть включати, зокрема, положення щодо відмови від суверенного імунітету України в можливих спорах щодо таких зобов'язань та не потребують ратифікації Верховною Радою України (п. 3⁸ розділу VI Бюджетного кодексу України).

Ця нормативно-правова база визначає обсяг і межі співпраці між Україною та вказаними міжнародними організаціями.

Нестандартні умови надання гранту ускладнили відстеження спрямування та використання його коштів

З огляду на широкомасштабне військове вторгнення в Україну, Світовий банк ухвалив рішення про надання нашій державі фінансової підтримки у формі гранту. Грант № TF0B8350 надійшов в Україну для додаткового фінансування системного¹⁵ проєкту, що було вперше¹⁶ за час співробітництва України з МФО.

Особливість системних проєктів Світового банку – виконання певних заходів ще на етапі підготовки проєкту. Після підписання та набрання чинності угодою, кошти надходять до загального фонду державного бюджету.

Вимоги щодо підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації системного проєкту визначено у Порядку підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проєктів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями. Регулювання стосуються проєктів економічного і соціального розвитку України, які залучаються як позика чи кредит державою або під державні гарантії, тобто на грант його вимоги не поширюються.

Процедури реалізації, звітування та моніторингу щодо гранту №TF0B8350 визначені Угодою про грант. Згідно з цією угодою Україна отримала значну суму коштів – 33,5 млрд гривень. З метою забезпечення дотримання вимог Угоди про грант Мінфін на запит Світового банку надав фінансову звітність щодо надходження коштів гранту на єдиний казначейський рахунок¹⁷. Згодом Рахункова палата підтвердила дотримання вимог Угоди про грант і Стандартних умов щодо надходження коштів гранту та правильність відображення коштів гранту на рахунках державного бюджету¹⁸.

¹⁵ Системний проєкт – проєкт, спрямований на підтримку проведення реформ в Україні, в рамках якого позика, що надходить єдиним траншем або за результатами досягнення відповідних індикаторів, визначених договором України з МФО, використовується для фінансування державного бюджету (п.2 Порядку підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проєктів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2016 року № 70).

¹⁶ Лист Мінфіну від 16.08.2023 № 19040-14/35/736.

¹⁷ Лист Мінфіну від 12.06.2023 № 19040-14/35-7/15904.

¹⁸ Звіт про результати фінансового аудиту гранту Цільового фонду багатьох донорів зі співфінансування Програми Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення для України (Угода про грант від 21.04.2022 № TF0B8350), затверджений рішенням Рахункової палати 11.07.2023 № 14-1.

Грант № TF0B8350 залучено на бюджетну підтримку від Цільового фонду багатьох донорів зі співфінансування Програми Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення для України¹⁹ та відповідно до вимог Бюджетного кодексу України²⁰ зараховано до загального фонду державного бюджету, тобто кошти не мали цільового призначення. Невстановлення цільового призначення ускладнює контроль за спрямуванням та використанням цих коштів.

Умовами Угоди про грант не передбачено запровадження контрольного механізму за спрямуванням та використанням коштів гранту

Незважаючи на невизначеність конкретних вимог до звітності щодо витрат, пов'язаних з отриманими коштами, Угодою про грант встановлено обмеження на використання цих коштів. Відповідно до умов Угоди про грант²¹ Мінфін зобов'язався не використовувати кошти гранту для фінансування «Виключених видатків». З метою виконання цього зобов'язання Міністерство фінансів надіслало²² Казначейству копію Угоди про грант.

Угода про грант чітко визначає «Виключені видатки»: забороняється використання грантових коштів на різні цілі, включаючи витрати, пов'язані з товарами військового призначення, предметами розкоші, екологічно небезпечними товарами та платежами, забороненими Радою Безпеки ООН. Зокрема, розглядаються випадки корупційних або шахрайських дій, скоєних одержувачами грантів або іншими бенефіціарами, що вимагають своєчасних і належних коригувальних заходів, прийнятних для Світового банку. При цьому Казначейство обмежилось контролем однієї цілі – відстеженням надходження на єдиний казначейський рахунок податків та зборів, інших внутрішніх надходжень (без урахування коштів міжнародної допомоги) для покриття видатків на національну безпеку та оборону²³.

Слід зазначити, що Казначейство не відстежувало фактичного спрямування коштів гранту. Ця проблема ускладнилася тим, що Міністерство фінансів не

¹⁹ Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2022 № 303-р «Про залучення гранту на бюджетну підтримку від Цільового фонду багатьох донорів зі співфінансування Програми Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення для України».

²⁰ Як виняток з положень пункту 13 частини третьої статті 29 і пункту 12 частини четвертої статті 30 Бюджетного кодексу України, гранти на бюджетну підтримку, залучені від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій, зараховуються до загального фонду Державного бюджету України (п. 3⁸ розділу VI Бюджетного кодексу України).

²¹ Розділ І.Ф «Виключені видатки» Доповнення 1 до Угоди про грант.

²² Листи Мінфіну від 27.04.2022 № 19040-08-5/8531, від 28.04.2022 № 19040-08-5/8635 та від 18.05.2022 № 19040-08-5/10065.

²³ Лист Казначейства від 08.09.2023 № 9-06-06/16403.

надало розпорядникам коштів вказівок чи інструкцій щодо використання коштів гранту № TF0B8350. Зазначене зумовлює неструктурованість системи для розпорядників коштів, що могло призвести до проблем у використанні коштів. Необхідно було провести аудит, щоб оцінити відповідність використання таких коштів вимогам Угоди про грант.

4. ХТО В УКРАЇНІ ОТРИМАВ КОШТИ ПРЯМОЇ БЮДЖЕТНОЇ ПІДТРИМКИ УРЯДУ США ТА ІНШИХ ДОНОРІВ

Висновки

Оскільки Угода про грант не вимагала складання звітності про використання грантових коштів, ми провели аудит, щоб дослідити напрями спрямування та обсяги використання коштів гранту № TF0B8350.

Аудит засвідчив, що грант № TF0B8350 відіграв вирішальну роль у забезпеченні своєчасного отримання заробітної плати більшістю освітян та медичних працівників у травні 2022 року. Крім того, завдяки коштам гранту своєчасно надано державну допомогу найбільш уразливим верствам населення, зокрема малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю. Державні виплати отримали внутрішньо переміщені особи та особи, які втратили дохід²⁴.

Напрями використання коштів та виплати перевіреним бенефіціарам у цілому відповідають умовам Угоди про грант та не містять видатків, віднесених до категорії «Виключені видатки». При цьому виявлено невеликий відсоток неналежних виплат бенефіціарам, які ми перевірили.

Причина невідповідностей – недотримання вимог нормативно-правових актів України щодо призначення та/або виплати державних допомог, заробітної плати вчителям.

Слід зазначити, що під час аудиту об'єктами контролю вжито заходів для усунення більшості виявлених Рахунковою палатою невідповідностей. Це ще раз продемонструвало прихильність до дотримання та вдосконалення діяльності, пов'язаної з реалізацією гранту.

Процес надходження коштів гранту

Кошти, акумульовані Світовим банком для допомоги Україні, надійшли в Україну 29 квітня та 20 травня 2022 року. Продаж валюти здійснено 29 квітня,

²⁴ Отримувачі в рамках Програми «Підтримка».

02 та 20 травня 2022 року. Видатки за рахунок коштів гранту здійснювалися у травні 2022 року (рисунок 1).

Рисунок 1. Надходження коштів гранту

За результатами аналізу звітів про використання коштів загального фонду державного бюджету у травні 2022 року та з урахуванням пріоритетності здійснення платежів Казначейством та його органами, Рахункова палата встановила: кошти гранту спрямовані на конкретні цілі. Це оплата праці працівників бюджетних установ, зокрема освітян, погашення та обслуговування державного боргу, соціальне забезпечення, реалізація програм державних гарантій медичного обслуговування населення (у тому числі оплата праці медичних працівників). Слід зазначити, що ці видатки віднесено до другої черги видатків²⁵, що здійснювалися Казначейством та органами Казначейства за дорученнями клієнтів з урахуванням ресурсної забезпеченості єдиного казначейського рахунка. Першочергові видатки – на національну безпеку й оборону, які, як зазначено вище, покривалися за рахунок власних податкових надходжень, інших внутрішніх надходжень в Україні (без урахування коштів міжнародної допомоги).

Результати аудиту

У рамках Угоди про грант Україна отримала 33508,3 млн гривень. Кошти гранту становили майже третину²⁶ видатків загального фонду державного бюджету (98,5 млрд грн), проведених у травні 2022 року. Аудитом встановлено, що у травні 2022 року грантові кошти були спрямовані на вирішення нагальних потреб різних верств населення (табл. 1).

²⁵ Порядок виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 09 червня 2022 року № 590.

²⁶ Для аналізу не враховувалися видатки загального фонду державного бюджету, проведені у травні 2022 року, які прямо або опосередковано можна віднести до категорії «Виключені видатки».

Таблиця 1

Напрями використання коштів гранту № TF0B8350 у травні 2022 року

Категорії	Кількість бенефіціарів, тис. осіб	Сума, млн грн
Внутрішньо переміщені особи	773,5	4735,3
Малозабезпечені сім'ї	225,7	1230,6
Особи з інвалідністю з дитинства та діти з інвалідністю	455,1	1322,0
Житлові субсидії	2215,6	2087,5
Житлові пільги	1444,2	980,4
Програма «eПідтримка»	287,4	1867,9
Оплата праці освітян	645,3*	9753,7
Оплата праці медичних працівників	520,9	8651,3
Державний борг	–	2879,6

*ставки

Джерело: кількість бенефіціарів та сума виплачених їм коштів наведена за результатами аудиту Рахункової палати.

Вказані напрями використання коштів відповідають умовам Угоди про грант.

- **Виплата заробітної плати освітянам та медичним працівникам**

У період дії воєнного стану особливості виплати заробітної плати визначені у Законі²⁷ України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану». Цей закон зобов'язує роботодавців вживати всіх можливих заходів для забезпечення реалізації права працівників на своєчасне отримання заробітної плати²⁸. Важливо, що строки виплати заробітної плати протягом дії воєнного стану не зазнали змін²⁹. Зокрема, керівники мають право самостійно визначати розмір оплати часу простою працівників, але він не може бути нижчим від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові тарифного розряду (посадового окладу)³⁰. Така гнучкість дає змогу керівникам адаптуватися до обставин та забезпечити при цьому розумний рівень фінансової підтримки працівників у складні часи.

²⁷ Стаття 10 Закону України від 15 березня 2022 року № 2136-IX «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану».

²⁸ Частина друга статті 10 Закону України від 15 березня 2022 року № 2136-IX «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану».

²⁹ Вимоги статті 115 Кодексу законів про працю України та статті 24 Закону України від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР «Про оплату праці» щодо строків виплати зарплати не зупинено на період дії воєнного стану.

³⁰ Пункт 1 постанови Кабінету Міністрів України від 7 березня 2022 року № 221 «Деякі питання оплати праці працівників державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, що фінансуються або дотуються з бюджету, в умовах воєнного стану».

Держава вжила проактивних заходів, щоб гарантувати своєчасну виплату заробітної плати освітянам та медичним працівникам

У травні 2022 року права вчителів на працю та учнів на освіту забезпечувалися незалежно від їх поточного місця проживання (перебування).

Навчання відбувалося з використанням усіх доступних форм: онлайн (із застосуванням ІТ-технологій та дистанційного доступу на територіях, близьких до місць бойових дій), офлайн (на територіях, віддалених від місць воєнних дій), у змішаному режимі. Деякі вчителі навчали дітей в укриттях, пунктах незламності, на заправках та просто неба³¹.

Основним джерелом оплати праці вчителів, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, є кошти освітньої субвенції³². За рахунок гранту у складі освітньої субвенції у травні 2022 року оплачено 498,8 тис. ставок вчителів на суму 7691,7 млн грн, або 95,3 відс. загального обсягу³³.

Аудит засвідчив, що оплата праці вчителів здійснювалася за час, відпрацьований офлайн і онлайн, та за вимушений простій. У травні 2022 року своєчасно виплачено 95,5 відс. заробітної плати вчителям регіонів України, крім тимчасово окупованих, із затримками – 4,5 відсотка. Ця інформація

³¹ <https://myrotvorets.news/u-borodiantsi-vchytelka-zhyve-v-sarai-i-pr/>; <https://nus.org.ua/news/uroky-v-ukrytyyah-punktah-nezlamnosti-na-zaprvkah-istoriyi-yakymy-podilylysya-osvityany-j-batky/>; <https://kv.dsns.gov.ua/uk/pres-centr/news/ostanni-novini/kiyivska-oblast-urok-z-matematiki-v-punkti-nezlamnosti>.

³² Один із видів трансфертів місцевим бюджетам із державного бюджету.

³³ Загальний обсяг видатків за травень 2022 року на оплату праці вчителів (508,4 тис. ставок) становив 8 071,2 млн гривень.

базується на результатах анонімного опитування, проведеного серед 55,8 тис. респондентів у 6 областях України³⁴ у вересні – жовтні 2023 року. Після повномасштабного вторгнення заробітна плата у 22,7 відс. учителів зменшилася (додаток 1).

 У 2021 – 2022 навчальному році в Україні функціонувало 242 заклади вищої освіти (університети, інститути, академії) та 225 коледжів державної та комунальної форм власності, в яких працювали 160 тис. освітян³⁵. З часу запровадження воєнного стану в Україні освітній процес у закладах не зупинився.

Збереження безперервності освіти в умовах збройної агресії.

У перші місяці воєнної агресії першочерговим завданням було забезпечення безпеки педагогічних колективів, науковців та студентів. Надання освітніх послуг здійснювалося за допомогою різних організаційних методів, включаючи дистанційні та гібридні формати, оскільки заклади вищої освіти зіткнулися з частковим або повним зупиненням роботи через воєнні дії. На фото – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.

У травні 2022 року заробітну плату за рахунок гранту отримали 142,7 тис. працівників³⁶ закладів вищої та фахової передвищої освіти на суму 2062 млн гривень.

Згідно з результатами анонімного опитування 34,1 тис. респондентів³⁷ заробітну плату отримали вчасно 83 відс., із незначною затримкою – 17 відс. працівників. Заробітна плата зменшилася у 16 відс. працівників (додаток 2).

³⁴ Вінницька, Дніпропетровська, Закарпатська, Львівська, Одеська і Полтавська області.

³⁵ Вища та фахова передвища освіта в Україні у 2021 році. Статистична інформація. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/osv/vush_osv/vfpo_Ukr_2021.xls.

³⁶ 146,5 тис. ставок.

³⁷ За результатами анонімного опитування 34109 респондентів (або 24 відс. фактичної кількості працівників) зі 172 закладів вищої освіти та 205 закладів фахової передвищої освіти з 20 вересня 2023 року до 20 жовтня 2023 року.

 На оплату праці 520,9 тис. медичних працівників 2,3 тис. закладів охорони здоров'я спрямовано кошти гранту в сумі 8651,3 млн гривень.

- **Державні виплати допомоги вразливим верствам населення та у рамках Програми «Підтримка»**

У 2022 році рівень бідності в Україні становив 24,1 відс. порівняно з 5,5 відс. у 2021 році. За межею бідності опинилися 7,1 млн людей³⁸. Задоволення потреб населення, яке стикається з найбільшим ризиком бідності, є першочерговим завданням держави, що відображає її прагнення захистити найбільш уразливі верстви суспільства.

Найбільш уразливі верстви населення України отримали допомогу вчасно

 Малозабезпечені сім'ї, особи з інвалідністю з дитинства та діти з інвалідністю – найуразливіші верстви населення України. Забезпечення своєчасної допомоги такій категорії населення є свідченням відданості Уряду своїй справі.

У травні 2022 року за рахунок коштів гранту 1322 млн грн надано підтримку 455,1 тис. осіб з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю. Крім того, 225,7 тис. малозабезпечених сімей отримали допомогу на суму 1230,6 млн гривень.

Підтримка у 2022 році
У 2022 році середньомісячна кількість малозабезпечених сімей становила 216,2 тис. осіб, допомога – в середньому 5,3 тис. грн на сім'ю. Середньомісячна кількість осіб з інвалідністю з дитинства та дітей з інвалідністю – 409,6 тис. осіб, середньомісячна допомога коливалася від 2,2 тис. до 6,6 тис. грн на особу³⁹.

 Програма щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам, яка діє з 2014 року, набула особливого значення під час воєнного стану.

³⁸ <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099062823034041908/pdf/P18017401fe8430010af21016afb4ebc8c4.pdf>.

³⁹ Згідно зі звітом про виконання паспорта бюджетної програми на 2022 рік КПКВК 2501030 «Виплата деяких допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення».

Спрощена процедура отримання статусу ВПО⁴⁰, а також різке збільшення їх кількості з 1,5 до 4,2 млн до травня 2022 року зумовили виділення 4735,3 млн грн для 773,5 тис. ВПО. Згідно з результатами анонімного опитування 1695 респондентів у 6 областях України⁴¹ 56 відс. опитаних отримали допомогу вчасно, 20 відс. – із затримками (додаток 3).

Допомога ВПО від держави виплачується у розмірі 3 тис. грн на кожну дитину чи особу з інвалідністю, 2 тис. грн – для інших осіб. Розмір виплат ВПО, які отримували допомогу до повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року, автоматично збільшився до цих сум.

 Житлові субсидії та пільги – вагоме джерело підтримки населення України.

За рахунок грантових коштів у травні 2022 року житлові субсидії отримали 2215,6 тис. одержувачів на загальну суму 2087,5 млн грн, а пільги – 1444,2 тис. отримувачів на загальну суму 980,4 млн гривень.

Житлова субсидія – це державна допомога сім'ям із недостатніми доходами для повного покриття витрат на оплату житлово-комунальних послуг⁴². Пільга – це законодавчо встановлена перевага, що надається окремим категоріям осіб.

За результатами опитування 353 респондентів з 16 управлінь з питань соціального захисту населення⁴³, 97 відс. респондентів⁴⁴ підтвердили виплату субсидій та пільг у травні 2022 року, 82,2 відс. – повідомили про відсутність заборгованості з виплати житлових субсидій станом на 01 травня 2022 року (додаток 4).

Результати перевірок бенефіціарів за травень 2022 року

Для оцінки дотримання вимог Угоди про грант Рахункова палата провела вибіркові перевірки бенефіціарів та виплат за рахунок коштів гранту у травні 2022 року. Аудит охопив різні напрями: освітяни, малозабезпечені сім'ї, особи

⁴⁰ Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 332 «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам».

⁴¹ За результатами опитування у Вінницькій, Дніпровській, Закарпатській, Львівській, Одеській, Полтавській областях.

⁴² Житлова субсидія є безповоротною адресною державною соціальною допомогою вразливим споживачам житлово-комунальних послуг - мешканцям домогосподарств, що проживають в житлових приміщеннях (будинках) і не можуть самотужки платити за житлово-комунальні послуги, оплачувати витрати на управління багатоквартирним будинком, витрати на комунальні послуги, витрати на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива в такому будинку (п.3 Положення про порядок призначення житлових субсидій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995 року № 848 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року № 807).

⁴³ У Вінницькій, Дніпровській, Закарпатській, Львівській, Одеській, Полтавській областях.

⁴⁴ Проведено анкетування 353 працівників управлінь з питань соціального захисту населення.

з інвалідністю з дитинства та діти з інвалідністю, ВПО, житлові субсидії та пільги. Важливо наголосити, що окремих бенефіціарів, які отримали державні виплати у травні 2022 року, верифіковано Мінфіном (додаток 5).

Результати вибіркового перевірок засвідчили, що виплати перевіреним бенефіціарам відповідають умовам Угоди про грант та не передбачають видатків, віднесених до категорії «Виключені видатки». Водночас виявлено окремі випадки неналежних виплат бенефіціарам всупереч нормативно-правовим актам України, які регулюють цю сферу⁴⁵ (табл. 2).

Таблиця 2

Результати перевірок відібраних бенефіціарів

Бенефіціари	Перевірено		Невідповідності		Стан усунення		Сума невідповідності на 1 бен-ра
	бен-ри, од.	кошти, тис. грн	бен-ри, од.	кошти, тис. грн	бен-ри, од.	кошти, тис. грн	грн
Оплата праці вчителів	3131	57800,0	35	214,7	32	161,2	68,6
Оплата праці працівників ЗВО	349	5466,5	0	0	0	0	0
Особи з інвалідністю з дитинства та діти з інвалідністю	358	902,8	1	2,1	1	2,1	5,9
Малозабезпечені сім'ї	328	1476,6	3	38,4	2	35,5	117,0
ВПО	290	1178,0	13	56,0	2	7,0	193,1
Житлові субсидії та пільги	50	505,8	10	36,8	0	0	736,0
Разом	4506	67329,7	62	348,0	37	205,8	77,2

Джерело: результати перевірок Рахунковою палатою відібраних бенефіціарів.

⁴⁵ Порядок надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 332; постанова Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 року № 215 «Про особливості нарахування та виплати грошових допомог, пільг та житлових субсидій на період дії воєнного стану»; Порядок призначення і виплати державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 року № 250 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 року № 632); Порядок призначення і виплати державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03 лютого 2021 року № 79.

Причини неналежних виплат:

1. Оплата праці вчителів:

- неправильна тарифікація⁴⁶
- оплата за невідпрацьований час

2. Малозабезпечені сім'ї:

- невчасне оновлення інформації отримувачами про доходи сім'ї⁴⁷

3. Особи з інвалідністю з дитинства та діти з інвалідністю:

- невчасно припинено виплату надбавки на догляд батькам дитини з інвалідністю до 18 років через підтвердження факту недогляду за дитиною⁴⁸

4. Внутрішньо переміщені особи:

- задвоєння платежів – 5 випадків⁴⁹
- здійснення виплат особам⁵⁰, які зареєстровані на територіях, не включених до відповідного переліку територіальних громад⁵¹, – 4 випадки
- неперегляд виплат у зв'язку з повноліттям⁵² – 2 випадки
- відмова від довідки (статусу) ВПО⁵³ – 2 випадки

5. Житлові субсидії та пільги⁵⁴:

- неправильно визначено базу для нарахувань субсидій⁵⁵, які здійснювалися централізовано Мінсоцполітики⁵⁶.

⁴⁶ Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затверджена наказом Міністерства освіти України від 15 квітня 1993 року № 102 за погодженням з Мінпраці, ЦК профспілки працівників освіти і науки України, Мінфіном (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 27 травня 1993 року за № 56).

⁴⁷ 2 випадки виявлено в Департаменті праці та соціальної політики Одеської міської ради та 1 – Управлінні праці та соціального захисту населення Ізмаїльської міської ради Ізмаїльського району Одеської області.

⁴⁸ Виявлено в Департаменті праці та соціальної політики Одеської міської ради.

⁴⁹ Управління соціального захисту населення Хмельницької районної державної адміністрації Вінницької області, Правобережне управління соціального захисту населення Дніпропетровської міської ради, Управління соціального захисту населення Яворівської районної державної адміністрації Львівської області, 2 випадки в Департаменті праці та соціальної політики Одеської міської ради.

⁵⁰ Управління соціального захисту населення Яворівської районної державної адміністрації Львівської області.

⁵¹ Переліки територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), зокрема, станом на 03 травня, 09 травня, 12 травня, 18 травня, 24 травня, 27 травня та 30 травня 2022 року, затверджені наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 25 квітня 2022 року № 75 (у редакції наказів Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 06 травня 2022 року № 85, від 11 травня 2022 року № 89, від 14 травня 2022 року № 92, від 20 травня 2022 року № 98, від 25 травня 2022 року № 100, від 31 травня 2022 року № 104, від 01 червня 2022 року № 105 відповідно).

⁵² Управління соціального захисту населення Яворівської районної державної адміністрації Львівської області.

⁵³ Управління праці та соціального захисту населення Хмельницької міської ради Вінницької області.

⁵⁴ Стосується виплат, які здійснювалися Мінсоцполітики через ДП «Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики України» у зв'язку із вторгненням РФ на територію України (передбачено на територіях, де структурні підрозділи з питань соціального захисту населення не могли забезпечити підготовку документів та проведення фінансування зазначених виплат).

⁵⁵ Для визначення бази нарахування враховувався фактично виплачений обсяг субсидій у січні 2022 року, а не нарахований за січень 2022 року (міг включати декілька попередніх місяців).

⁵⁶ Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 року № 215 «Про особливості нарахування та виплати грошових допомог, пільг та житлових субсидій на період дії воєнного стану».

Щодо житлових субсидій та пільг слід зазначити, що на територіях, де структурні підрозділи з питань соціального захисту населення не можуть забезпечити підготовку документів та проведення фінансування соціальних виплат у зв'язку із широкомасштабним військовим вторгненням на територію України, ці функції здійснює Міністерство соціальної політики України. Вибіркова перевірка житлових пільг та субсидій, виплачених у травні 2022 року, виявила 10 випадків здійснення неналежних платежів на суму 36,8 тис. гривень.

Мінсоцполітики відреагувало на помилки та ініціювало внесення змін до законодавства⁵⁷ в частині надання можливості органам Пенсійного фонду України утримувати суму надміру виплачених пільг та житлових субсидій до моменту повного повернення таких коштів.

Виклики у процесі реалізації Програми «Підтримка»

 У березні 2022 року започатковано урядову ініціативу⁵⁸ підтримки працівників підприємств, фізичних осіб-підприємців, які провадили економічну діяльність на території проведення бойових дій⁵⁹. Це було першим кроком підтримки найманих працівників, які втратили частину доходу⁶⁰.

⁵⁷ Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2022 р. № 1041 «Деякі питання надання житлових субсидій та пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу Пенсійним фондом України» з 1 жовтня 2022 року виплата та з 1 грудня 2022 року призначення житлових субсидій та пільг здійснюється Пенсійним фондом України.

⁵⁸ Постанова Кабінету Міністрів України від 04 березня 2022 року № 199 «Питання надання у 2022 році застрахованим особам одноразової матеріальної допомоги у зв'язку із втратою частини заробітної плати (доходу), робота (економічна діяльність) яких тимчасово зупинена внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні».

⁵⁹ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 року № 204-р «Про затвердження переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких надається допомога застрахованим особам в рамках Програми «Підтримка».

⁶⁰ У подальшому в Україні запроваджено низку інших програм підтримки громадян та бізнесу, а саме: підтримка працевлаштування ВПО; тимчасове переміщення підприємств із регіонів, що постраждали внаслідок бойових дій; розширення кредитування за програмою «Доступні кредити 5-7-9», а також аграріїв під час дії воєнного стану; податкові пільги та комплекс заходів із дерегуляції.

Програма «ЄПідтримка» – короткострокова програма, реалізація якої розпочалася та завершилася у 2022 році. Реєстрація отримувачів тривала менше місяця – з 7 до 31 березня 2022 року. За цей період сформовано реєстри,⁶¹ до яких включено більше 4,7 млн осіб⁶². Основна частина (3,4 млн осіб) отримала допомогу в березні, решта – у квітні, травні, червні 2022 року. Це свідчить про комплексний підхід до підтримки тих, хто опинився у скрутному становищі.

У травні 2022 року на допомогу 287,4 тис. осіб⁶³ в рамках Програми «ЄПідтримка» спрямовано 1867,9 млн гривень. Кошти надійшли на рахунки 287,1 тис. осіб⁶⁴, при цьому 11,93 тис. отримувачів⁶⁵, або 4,1 відс., не відповідали критеріям відбору допомоги. Така невідповідність виникла через недосконалість процедури надання допомоги в рамках Програми «ЄПідтримка».

Розмір, умови та механізм надання допомоги визначено у Порядку надання допомоги в рамках Програми «ЄПідтримка»⁶⁷ (далі – Порядок). Мінекономіки очолило⁶⁸ реалізацію цієї програми у співпраці з ДПС, ПФУ, Мінцифри, АТ «Ощадбанк». Участь кожного з них окреслено у Порядку.

Під час реалізації програми Мінфін провів верифікацію та виявив отримувачів, які не відповідають критеріям, визначеним у Порядку. Ця невідповідність

Хто має право на допомогу 6500 гривень

Застраховані особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту), гігконтракту, іншого цивільно-правового договору, на інших підставах, передбачених законом, та фізичні особи-підприємці, страхувальники яких одночасно відповідають таким ознакам:

перебувають на обліку як платники єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування⁶⁶; подали в установленому законодавством порядку податкову звітність за IV квартал 2021 року або річну звітність за 2021 рік; не є бюджетними установами, фондами загальнообов'язкового державного страхування.

⁶¹ Реєстри з 07 березня по 01 квітня 2022 року (формувався за попередній день реєстрації).

⁶² З урахуванням коригувань.

⁶³ Включені до реєстрів за 24 та 26 березня 2022 року.

⁶⁴ Кошти 287 отримувачів повернено АТ «Ощадбанк» на рахунок Мінекономіки через неправильно вказані реквізити.

⁶⁵ Рекомендації Мінфіну щодо проведення додаткової перевірки інформації, що містить невідповідності за результатами верифікації за травень 2022 року.

⁶⁶ В окремих адміністративно-територіальних одиницях за переліком, що затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням ДСНС.

⁶⁷ Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2021 року № 1272 «Деякі питання надання допомоги в рамках Програми «ЄПідтримка».

⁶⁸ Визначено головним розпорядником бюджетних коштів.

зумовлена помилками при встановленні критеріїв відбору отримувачів. Процес ідентифікації здійснювався на підставі інформації ПФУ⁶⁹ та ДПС⁷⁰, при цьому інформація ДПС⁷¹ не визначала цілком належність підприємств (установ) до розпорядників або одержувачів бюджетних коштів.

- **Інші виплати**

Незважаючи на складну економічну ситуацію, Україна дотримується виконання своїх боргових зобов'язань перед міжнародними партнерами.

На обслуговування зовнішнього державного боргу у травні 2022 року спрямовано кошти гранту у сумі 2879,6 млн грн, або 95 відс. загального обсягу (3034,7 млн гривень) (рисунок 2).

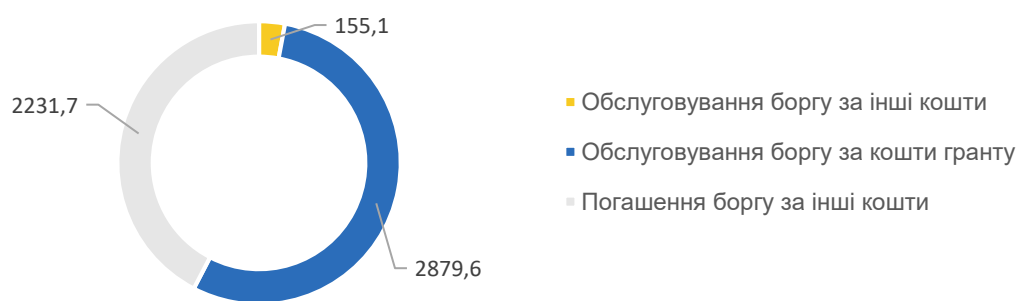

Рисунок 2. Обслуговування та погашення зовнішнього державного боргу у травні 2022 року

5. ВЕРИФІКАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ВИПЛАТ: ЩО ВИЯВЛЕНО

Висновки

Мінфін здійснив верифікацію⁷² державних виплат більше 5,4 млн реципієнтів за травень 2022 року та надав 26,5 тис. рекомендацій⁷³ на суму 89,1 млн гривень.

⁶⁹ Для ідентифікації застрахованих осіб використовувалися відомості ПФУ.

⁷⁰ Для ідентифікації страхувальників використовувалися відомості ДПС.

⁷¹ Відомості страхувальників, які перебувають на обліку як платники єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

⁷² Верифікація – комплекс заходів щодо збору та перевірки достовірності інформації, що передбачена законодавством для призначення, нарахування та/або здійснення державних виплат і впливає на визначення права на отримання та розмір таких виплат, а також виявлення невідповідності даних у автоматизованих інформаційних системах, реєстрах, базах даних (п. 1 частини першої ст. 1 Закону № 324).

⁷³ Рекомендація – повідомлення про результат верифікації державних виплат щодо невідповідності інформації, що передбачена законодавством для призначення, нарахування та/або здійснення державних виплат і впливає на визначення права на отримання і розмір таких виплат (п. 10 частини першої ст. 1 Закону № 324).

Мінсоцполітики⁷⁴ отримало 14,6 тис. рекомендацій щодо проведення додаткової перевірки інформації про виплату допомоги малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, житлових субсидій на суму 11,6 млн гривень. Мінекономіки отримало 11,93 тис. рекомендацій щодо проведення додаткової перевірки інформації, що містить невідповідності, на суму 77,5 млн. гривень.

Мінфін здійснив моніторинг⁷⁵ відповідей Мінекономіки та Мінсоцполітики на вказані рекомендації, що засвідчив затримку в опрацюванні майже півтора року близько 60 відс. рекомендацій, яка впливає на визначення права на отримання та розмір державних виплат. Мінсоцполітики не опрацювало 7,1 тис. рекомендацій, або 48,6 відс. загальної кількості, Мінекономіки не провело додаткової перевірки інформації, що містить невідповідності, щодо 8,63 тис. отримувачів, або 72,3 відсотка.

Мінсоцполітики серед причин низького рівня опрацювання рекомендацій Мінфіну зазначає як недоступність працівників до електронних баз даних та реєстрів, так і збільшення навантаження на структурні підрозділи з питань соціального захисту населення у період воєнного стану. Переважна більшість рекомендацій Мінфіну не опрацьована Мінекономіки через брак фізичних та технічних ресурсів. Реєстрація отримувачів допомоги в рамках Програми «єПідтримка» відбувалася за допомогою мобільного додатка Порталу Дія і не потребувала звернення до будь-яких регіональних (територіальних) органів. Водночас здійснити додаткову перевірку інформації, що містить невідповідності, необхідно за місцем реєстрації отримувачів.

За розрахунками аудиторів, сума коштів, яка має бути повернена неналежними отримувачами, становить 62,7 млн грн, з них 56,1 млн грн отримувачами в рамках Програми «єПідтримка» та 6,6 млн грн малозабезпеченими сім'ями, особами з інвалідністю з дитинства та дітьми з інвалідністю, домогосподарствами.

Крім цього, під час аудиту виявлено й інші проблемні питання, які не пов'язані з використанням коштів гранту, але мають важливе значення з огляду на ефективність витрачання бюджетних коштів. Це стосується 205,9 тис. рекомендацій щодо проведення додаткової перевірки інформації, що містить невідповідності, які Мінфін надав Мінекономіки за результатами ретроспективної верифікації усіх 4740146 отримувачів у рамках Програми

⁷⁴ Мінфін з використанням Комплексу програмного криптографічного захисту інформації «Криптосервер» державного підприємства «Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики України» надає рекомендації Мінсоцполітики, які в подальшому надсилаються структурним підрозділам з питань соціального захисту населення на опрацювання.

⁷⁵ Моніторинг – систематична діяльність з проведення аналізу інформації, отриманої під час верифікації, та аналізу результатів верифікації (п. 5 частини першої ст. 1 Закону № 324).

«Підтримка» після її завершення. Мінекономіки здійснило додаткові перевірки частково та підтвердило неналежне одержання допомоги 60 тис. працівниками бюджетних установ на суму 390 млн. грн, з яких станом на 18.10.2023 повернено 105,1 млн гривень. Водночас Мінекономіки не проведено додаткових перевірок 145,9 тис. рекомендацій на суму 948,4 млн гривень. Це питання потребує особливої уваги з огляду на необхідність забезпечення соціальної справедливості та адресності державних виплат.

Процес верифікації та моніторингу державних виплат

Верифікація державних виплат здійснюється в інформаційно-аналітичній платформі електронної верифікації та моніторингу (далі – інформаційно-аналітична платформа або ІАП), яка об'єднує інформацію про отримувачів державної допомоги з багатьох джерел.

Мінфін отримує щомісяця інформацію з 20 автоматизованих інформаційних систем, реєстрів, баз даних, володільцем, розпорядником та/або адміністратором яких є 12 державних органів⁷⁶ та банки (рисунок 3).

Рисунок 3. Процес верифікації та моніторингу державних виплат

Обробка персональних даних здійснюється в автоматизованому режимі засобами інформаційно-аналітичної платформи без людського втручання

⁷⁶ Налагоджений інформаційний обмін Міністерства фінансів України з Міністерством соціальної політики України, Міністерством юстиції України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством освіти і науки України, Пенсійним фондом України, Фондом соціального страхування України, Державним центром зайнятості України, Державною податковою службою України, Державною прикордонною службою України, Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державною міграційною службою України, Державною митною службою України.

згідно із затвердженими методиками⁷⁷ верифікації. Верифікації підлягають не лише отримувачі допомоги, а й члени їх сімей⁷⁸. Такий автоматизований підхід усуває необхідність ручного втручання, покращує ефективність і точність процесу верифікації.

За результатами верифікації Мінфін надає органам, що здійснюють державні виплати, підтвердження правомірності виплати або рекомендації щодо проведення додаткової перевірки інформації, що містить невідповідності, усунення невідповідностей у власних реєстрах⁷⁹.

Результат

Мінфін здійснив верифікацію більше 5,4⁸⁰ млн реципієнтів⁸¹, які отримали державні виплати у травні 2022 року, та надав 26,5 тис. рекомендацій щодо проведення додаткової перевірки інформації на суму 89,1 млн гривень. Частка підтверджених рекомендацій⁸² становила в середньому 69 відсотків.

На результати верифікації ВПО у травні 2022 року вплинули спрощені у зв'язку зі збройною агресією РФ критерії

У травні 2022 року Міністерство фінансів провело перевірки понад 1 млн внутрішньо переміщених осіб (1091,1 тис. осіб), під час яких основна увага приділялася наявності свідоцтва про смерть у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян. На результати верифікації вплинули спрощені критерії⁸³ відбору отримувачів, коригування яких мало на меті полегшити процес надання допомоги ВПО, зважаючи на складні обставини.

⁷⁷ Методика верифікації державних виплат у рамках Програми «єПідтримка» не затверджувалася, оскільки це одноразова виплата.

⁷⁸ Пункт 3 Порядку здійснення верифікації та моніторингу державних виплат, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2016 року № 136 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 року № 443).

⁷⁹ Усунення невідповідностей даних в автоматизованих інформаційних системах, реєстрах, базах даних, володільцем, розпорядником та/або адміністратором яких є орган, що здійснює державні виплати (п. 2 частини першої ст. 16 Закону № 324).

⁸⁰ Слід звернути увагу, що кількість бенефіціарів, які належать до таких категорій, як малозабезпечена сім'я, ВПО, особа з інвалідністю з дитинства та дитина з інвалідністю, домогосподарство, не відповідає кількості, яка верифікується. Це пов'язано з верифікацією не лише основного отримувача, а й членів його сім'ї, тобто їх може бути більше.

⁸¹ Реципієнти – фізичні особи, яким призначено, нараховано та/або здійснено державні виплати, а також фізичні особи, які звернулися за призначенням державних виплат (п. 12 частини першої ст. 1 Закону № 324).

⁸² Згідно з результатами моніторингу відповідей на надані Мінфіном за травень 2022 року рекомендації щодо проведення додаткової перевірки правомірності виплат малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, домогосподарствам.

⁸³ Постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 332 «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам» затверджено нову редакцію Порядку надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, в якому змінені окремі критерії надання цієї допомоги. Так,

Результати верифікації та моніторингу державних виплат малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, житлових субсидій виявили невідповідності

У травні 2022 року Мінфін здійснив верифікацію державних виплат більше 4 млн реципієнтів найуразливіших категорій населення та надав 14633 рекомендації⁸⁴ на суму 11560,2 тис. гривень. У подальшому Міністерство фінансів проводило моніторинг відповідей на рекомендації, надані у травні 2022 року.

Ситуація із впровадження рекомендацій Мінфіну станом на 22.08.2023:

1. Малозабезпечені сім'ї:

- верифіковано: 576,6 тис. осіб
- рекомендації: 1933 на суму 9,2 млн грн
- підтверджено рекомендацій: 227 випадків, не підтверджено: 105
- частка підтверджених рекомендацій: 68,4 відс.
- більшість рекомендацій (84,2 відс., або 1601) не опрацьовано

2. Особи з інвалідністю з дитинства та діти з інвалідністю:

- верифіковано: 484 тис. осіб
- рекомендації: 640 на суму 1,6 млн грн
- підтверджено рекомендацій: 42 випадки, не підтверджено: 13
- частка підтверджених рекомендацій: 76,4 відс.
- основну частину (91,4 відс., або 585) не опрацьовано

3. Житлові субсидії:

- верифіковано: 2982 тис. осіб
- рекомендації: 12060 на загальну суму 760,2 тис. грн
- підтверджено рекомендації: 4475 випадків, не підтверджено: 2687
- частка підтверджених рекомендацій: 62,5 відс.
- більше третини рекомендацій (4898) не опрацьовано

порівняно з попередньою редакцією вилучені положення, відповідно до яких грошова допомога не надається у разі, якщо будь-хто із членів сім'ї має у власності житлове приміщення/частину житлового приміщення, що розташоване в усіх регіонах, крім тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі, населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноважень, та населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення; будь-хто з членів сім'ї має на депозитному банківському рахунку (рахунках) кошти у сумі, що перевищує 25-кратний розмір прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб. Зазначені критерії були основними під час верифікації допомоги на проживання ВПО. Після прийняття постанови Уряду від 20 березня 2022 року № 332 у травні 2022 року Мінфін був позбавлений можливості здійснення верифікації допомоги ВПО за зазначеними вище критеріями.

⁸⁴ Що впливає на визначення права на отримання та розмір державних виплат.

Причини неналежного опрацювання рекомендацій. Згідно з результатами опитування працівників органів з питань соціального захисту населення, які здійснюють призначення пільг та субсидій, 87,5⁸⁵ відс. респондентів володіли всією необхідною для виконання повноважень інформацією, 10,8 відс. – частково, 1,7 відс. – не володіли. Нестача інформації полягала в обмеженому доступі до електронних баз та реєстрів, зокрема ЄДАРП; даних про перетин кордону; реєстрів нерухомості, транспортних засобів, підприємців, речових прав на нерухоме майно, ЄДРПОУ; тимчасово не було доступу до ІАП. Серед інших причин – збільшення обсягу функціонального навантаження на структурні підрозділи з питань соціального захисту населення у період воєнного стану⁸⁶; повторюваність рекомендацій Мінфіну, вже опрацьованих у попередніх файлах верифікації; навантаження на спеціалістів у зв'язку з незаміщенням значної кількості вакантних посад; надання рекомендацій, які не впливають на право отримання державних допомог⁸⁷.

Аудит показав, що більшість рекомендацій Мінфіну, наданих у травні 2022 року, залишилася неопрацьованою структурними підрозділами з питань соціального захисту населення. Враховуючи ситуацію станом на 22.08.2023, за розрахунками аудиторів⁸⁸, за умови опрацювання результатів верифікації державних виплат, які впливають на право отримання виплат малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю житлових субсидій, неналежними отримувачами має бути повернено 6,6 млн гривень.

Результати верифікації в рамках Програми «ЄПідтримка»

У 2022 році Мінфін двічі провів верифікацію одноразової державної виплати в рамках Програми «ЄПідтримка» – першочергову та ретроспективну, що зумовлено наявністю випадків неналежних виплат, зокрема включенням до реєстрів працівників бюджетних установ усупереч Порядку надання допомоги «ЄПідтримка»⁸⁹.

⁸⁵ За результатами опитування 353 працівників управлінь з питань соціального захисту населення.

⁸⁶ Листи Мінсоцполітики від 22.06.2022 №6145/0/2-22/56, від 04.10.2022 № 10322/0/2-22/56, від 26.10.2022 № 11017/0/2-22/56 та від 06.01.2023 № 231/0/2-23/56.

⁸⁷ За результатами аудиту в Управлінні соціального захисту населення Хмельницької РДА.

⁸⁸ Розрахунок проведено з урахуванням суми неопрацьованих рекомендацій та відсотка підтвердження рекомендацій. Розрахунок: особи з інвалідністю з дитинства та діти з інвалідністю: 1573,5 тис. грн x 91,4 відс. x 76,4 відс. = 1098,77 тис. грн; малозабезпечені сім'ї: 9168,4 тис. грн x 84,2 відс. x 68,4 відс. = 5280,3 тис. грн; субсидії: 760,2 тис. грн x 40,5 відс. x 62,5 відс. = 192,43 тис. грн; разом: 1098,77 тис. грн + 5280,3 тис. грн + 192,43 тис. грн = 6571,5 тис. гривень.

⁸⁹ Лист Мінфіну від 22.03.2022 № 09030-04-5/6511.

Результати першочергової верифікації⁹⁰ Мінекономіки отримало у травні 2022 року⁹¹. На підставі цієї інформації Мінцифри⁹² вилучило з реєстрів, сформованих, зокрема, 24 та 26 березня 2022 року, згідно з якими проводилися виплати допомоги у травні 2022 року, неналежних отримувачів⁹³.

Водночас оскільки під час першочергової верифікації Мінфін не мав змоги перевірити інформацію про працевлаштування осіб, включених до реєстрів у I кварталі 2022 року⁹⁴, він здійснив ретроспективну верифікацію допомоги отримувачам та надав результати Мінекономіки⁹⁵.

Результати верифікації допомоги в рамках Програми «Підтримка», виплаченої у травні 2022 року:

- верифіковано: 287,5 тис. реципієнтів⁹⁶
- рекомендації: 11,93 тис. на суму 77,5 млн грн

Мінекономіки здійснило додаткову перевірку рекомендацій⁹⁷ частково та вжило необхідних заходів для повернення неналежно отриманих коштів. За результатами додаткової перевірки підтверджено 3,3 тис. випадків неналежних виплат на суму 21,4 млн грн та повідомлено отримувачів про необхідність повернення коштів. Повернули кошти 0,7 тис. отримувачів (21,2 відс. підтвердженої кількості) у сумі 4,3 млн гривень.

⁹⁰ Верифікацію проведено Мінфіном з використанням Єдиного реєстру розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів, Державного реєстру фізичних осіб-платників податків, облікових даних платників податків ДПС.

⁹¹ Листи Мінфіну від 02.05.2022 № 26040-02-5/8890 та від 19.05.2022 № 26040-02-5/10215.

⁹² Співвиконавець Програми «Підтримка» в частині формування реєстрів отримувачів.

⁹³ За результатами перевірки Мінфіну підтверджено приналежність страхувальників до бюджетних установ.

⁹⁴ Тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України, справляння податків і зборів здійснювалося з урахуванням таких особливостей: у випадку відсутності у платника податків можливості своєчасно виконати свій податковий обов'язок, зокрема щодо дотримання термінів сплати податків та зборів, подання звітності, у тому числі звітності, передбаченої пунктом 46.2 статті 46 Податкового кодексу України, реєстрації у відповідних реєстрах податкових або акцизних накладних, розрахунків коригування, подання електронних документів, що містять дані про фактичні залишки пального та обсяг обігу пального або спирту етилового тощо, платники податків звільнюються від передбаченої цим Кодексом відповідальності з обов'язковим виконанням таких обов'язків протягом шести місяців після припинення або скасування воєнного стану в Україні (підпункт 69.1 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України).

⁹⁵ Ретроспективну верифікацію здійснено за даними Державного реєстру фізичних осіб-платників податків за IV квартал 2021 року – I квартал 2022 року та Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань з метою уточнення інформації про отримувачів (реципієнтів), яким завершено виплати допомоги в рамках Програми «Підтримка».

⁹⁶ У травні 2022 року допомога в рамках Програми «Підтримка» перерахована 287,5 тис. отримувачам, у тому числі 287,4 тис. отримувачам за рахунок коштів гранту.

⁹⁷ Щодо яких Мінфін підтвердив їх належність до бюджетних установ.

Інша частина рекомендацій Мінфіну (8,63 тис. рекомендацій, або 72,3 відс., на суму 56,1 млн грн) щодо проведення додаткової перевірки інформації, яка містить невідповідності⁹⁸, Мінекономіки не опрацьована.

Слід зазначити, що реєстрація отримувачів допомоги в рамках Програми «ЄПідтримка» відбувалася за допомогою мобільного додатка Порталу Дія і не потребувала звернення до будь-яких регіональних (територіальних) органів чи установ. Водночас повідомити отримувачів неналежно отриманої допомоги та здійснити додаткову перевірку інформації, яка містить невідповідності, необхідно за місцем реєстрації таких отримувачів⁹⁹.

При цьому Мінекономіки не має у своїй структурі територіальних органів¹⁰⁰ і необхідних технічних ресурсів: окрема система, автоматизовані процеси і процедури, пов'язані з виплатою застрахованим особам у 2022 році одноразової матеріальної допомоги у зв'язку із втратою частини заробітної плати (доходу) внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні¹⁰¹, не створювалися.

Інші знахідки аудиту

Ретроспективна верифікація усіх отримувачів у рамках Програми «ЄПідтримка»

Слід зазначити, що Мінфін провів верифікацію державної виплати не лише отримувачів, виплати яким проводилися у травні 2022 року, а й загалом у межах Програми «ЄПідтримка». За результатами ретроспективної верифікації усіх 4740146 отримувачів, включених до реєстрів¹⁰², Мінфін надав 205,9 тис. рекомендацій Мінекономіки щодо проведення додаткової перевірки інформації, яка містить невідповідності¹⁰³.

⁹⁸ Відсутня інформація про працевлаштування отримувача, страхувальники за даними ДПС не перебувають на обліку як платники єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на визначених законодавством територіях; страхувальники не подали податкової звітності за IV квартал 2021 року або річну звітність за 2021 рік.

⁹⁹ Послуга працювала у Чернігівській, Сумській, Харківській, Херсонській, Миколаївській, Запорізькій, Донецькій, Луганській, Житомирській, Одеській, Волинській, Дніпропетровській, Київській областях та м. Києві.

¹⁰⁰ Гранична чисельність працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади (додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2014 року № 85 в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 840).

¹⁰¹ Службова записка від 08.09.2023 № 4004-03/269, підписана заступником директора департаменту цифрового розвитку та електронних сервісів – начальником відділу системного адміністрування та телекомунікацій Мінекономіки О. К.

¹⁰² Сформованих за 07 – 31 березня 2022 року.

¹⁰³ Немає інформації про працевлаштування або реєстрацію фізичною особою-підприємцем; страхувальники отримувачів, за даними ДПС, не перебувають на обліку як платники єдиного внеску на загальнообов'язкове

Вже більше року після завершення Програми «ЄПідтримка» Мінекономіки провадить роботу з бюджетними установами (організаціями), працівники яких наявні у списку осіб, яким необхідно повернути кошти, щодо повернення неналежно отриманих коштів у рамках Програми «ЄПідтримка».

За результатами додаткової перевірки, здійсненої Мінекономіки, підтверджено неналежне одержання допомоги 60 тис. працівниками бюджетних установ на суму 390 млн гривень. Станом на 18.10.2023 отримувачами повернено 105,1 млн гривень.

Додаткова перевірка усієї інформації, що містить невідповідності, Мінекономіки не проведена. Звернення Мінекономіки до учасників реалізації Програми «ЄПідтримка» (ПФУ¹⁰⁴, ДПС¹⁰⁵, Мінцифри¹⁰⁶) щодо допомоги в інформуванні одержувачів неналежно отриманої допомоги не вирішило цього питання. Розв'язання цієї проблеми потребує особливої уваги з огляду на необхідність забезпечення соціальної справедливості та адресності державних виплат.

Рекомендації

Міністерству соціальної політики України спільно з Національною соціальною сервісною службою України та структурними підрозділами з питань соціального захисту населення врегулювати ідентифіковані аудитором проблеми з метою повернення неналежних державних виплат – до 29.02.2024.

Міністерству соціальної політики України, обласним військовим адміністраціям (обласним державним адміністраціям), районним військовим адміністраціям (районним державним адміністраціям) шляхом контролю забезпечити опрацювання рекомендацій Мінфіну працівниками структурних підрозділів з питань соціального захисту населення – до 29.02.2024.

Міністерству економіки України підготувати план перевірок рекомендацій Мінфіну з метою повернення неналежно виплачених коштів – до 31.01.2024;

державне соціальне страхування в адміністративно-територіальних одиницях, перелік яких затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 року № 204; страхувальники отримувачів не подали в установленому порядку податкову звітність за IV квартал 2021 року або річну звітність за 2021 рік; страхувальники отримувачів є фондами загальнообов'язкового державного страхування або бюджетними установами.

¹⁰⁴ Лист від 13.01.2023 № 3611-06/1693-03.

¹⁰⁵ Лист від 13.01.2023 № 3611-06/1716-03.

¹⁰⁶ Лист від 03.11.2022 № 3611-07/73067-03, від 10.05.2023 № 3611-06/21134-03.

провести додаткові перевірки інформації, наданої реципієнтами, шляхом залучення відповідних суб'єктів, спроможних здійснити таку перевірку, зокрема тих, які мають на це повноваження, розгалужену територіальну структуру, відповідні фінансові, технічні та людські ресурси, – до 31.03.2024.

Коментарі об'єктів контролю на рекомендації Рахункової палати

Щодо першої рекомендації: Міністерству соціальної політики України спільно з Національною соціальною сервісною службою України та структурними підрозділами з питань соціального захисту населення врегулювати ідентифіковані аудитором проблеми з метою повернення неналежних державних виплат. Мінсоцполітики прийняло цю пропозицію та повідомило про опрацювання разом з Пенсійним фондом, Міненерго, Мінфіном та Мінінфраструктури питання внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 року № 215 «Про особливості нарахування та виплати грошових допомог, пільг та житлових субсидій на період дії воєнного стану» в частині надання права органам Пенсійного фонду перерахунку сум надміру виплачених пільг та житлових субсидій у випадках включення до бази нарахувань частини виплат за попередні періоди.

Щодо другої рекомендації: Міністерству соціальної політики України шляхом контролю забезпечити опрацювання рекомендацій Мінфіну працівниками структурних підрозділів з питань соціального захисту населення. Мінсоцполітики при обговоренні проекту Звіту вказало на підпорядкованість структурних підрозділів з питань соціального захисту населення обласним військовим адміністраціям (обласним державним адміністраціям) і районним військовим адміністраціям (районним державним адміністраціям) та запропонувало долучити їх до виконання.

Щодо третьої рекомендації: Мінекономіки підготувати план перевірок рекомендацій Мінфіну з метою повернення неналежно виплачених коштів та проведення додаткових перевірок інформації, наданої реципієнтами, шляхом залучення відповідних суб'єктів, спроможних здійснити таку перевірку, зокрема тих, які мають на це повноваження, розгалужену територіальну структуру, відповідні фінансові, технічні та людські ресурси. Мінекономіки зазначило про необхідність виділення більшого часу на виконання цієї рекомендації (узгоджено термін до 31.03.2024).

Об'єкти контролю, зокрема Мінсоцполітики, Мінекономіки, МОН і МКІП, повідомили Рахункову палату про відсутність заперечень та досягнення взаєморозуміння з усіх питань, охоплених аудитом (додатки 6 – 9).

6. ІНФОРМАЦІЯ ПРО АУДИТ

Предмет та обсяг аудиту

Аудит проведено із застосуванням методології, яка ґрунтується на Міжнародних стандартах вищих органів аудиту, зокрема ISSAI 100, ISSAI 300, ISSAI 3000, GUID 3910 та ISSAI 4000.

Мета аудиту: оцінка ефективності використання коштів прямої бюджетної підтримки Уряду США та інших донорів для забезпечення життєво важливих потреб населення України в умовах воєнного стану та досягнення цілей Угоди про грант Цільового фонду багатьох донорів зі співфінансування Програми Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення для України.

Предмет аудиту: відповідність використаних коштів гранту № TF0B8350 умовам Угоди про грант.

Для отримання належних аудиторських доказів застосовано підхід, орієнтований на результат.

Обсяг аудиту визначений з урахуванням проблемних та ризикових сфер діяльності, встановлених за результатами попереднього дослідження теми аудиту, та включає:

1. Міністерство фінансів України;
2. Міністерство економіки України;
3. Міністерство соціальної політики України;
4. Міністерство освіти і науки України;
5. Міністерство культури та інформаційної політики України;
6. Державне підприємство «Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики України»;
7. Департамент гуманітарної політики Вінницької обласної державної адміністрації;
8. Департамент освіти Дніпропетровської обласної державної адміністрації;
9. Департамент освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації;
10. Департамент освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської обласної

державної адміністрації;

11. Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації;
12. Департамент освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації;
13. Департамент освіти Вінницької міської ради;
14. Відділ освіти, молоді та спорту Калинівської міської ради;
15. Департамент гуманітарної політики Дніпровської міської ради;
16. Департамент з гуманітарних питань Кам'янської міської ради;
17. Управління освіти виконавчого комітету Новомосковської міської ради;
18. Гуманітарний відділ Слобожанської селищної ради;
19. Управління освіти, культури, молоді та спорту Мукачівської міської ради;
20. Відділ освіти, культури, сім'ї, молоді та спорту Перечинської міської ради;
21. Відділ освіти, культури, туризму, молоді та спорту Баранинської сільської ради Ужгородського району;
22. Відділ освіти, культури, сім'ї, молоді, спорту та соціального захисту населення Великоберезнянської селищної ради Ужгородського району;
23. Відділ освіти, молоді та спорту Мостиської міської ради;
24. Відділ з питань освіти, молоді і спорту Золочівської міської ради;
25. Департамент освіти та науки Одеської міської ради;
26. Департамент освіти Полтавської міської ради;
27. Департамент освіти Кременчуцької міської ради;
28. Відділ освіти Решетилівської міської ради;
29. Відділ освіти Новосанжарської селищної ради Полтавської області.
30. Департамент соціальної та молодіжної політики Вінницької обласної державної адміністрації;
31. Управління соціального захисту населення Хмельницької районної державної адміністрації Вінницької області;
32. Управління соціального захисту населення Хмельницької міської ради Вінницької області;
33. Департамент соціального захисту населення Дніпропетровської обласної державної адміністрації;
34. Лівобережне управління соціального захисту населення Дніпровської міської ради;
35. Правобережне управління соціального захисту населення Дніпровської міської ради;
36. Центральне управління соціального захисту населення Дніпровської міської ради;
37. Департамент соціальної політики Ужгородської міської ради;
38. Управління соціального захисту населення Мукачівської міської ради;
39. Департамент соціального захисту населення Львівської обласної державної адміністрації;

40. Управління соціального захисту населення Яворівської районної державної адміністрації;
41. Департамент соціальної та сімейної політики Одеської обласної державної адміністрації;
42. Департамент праці та соціальної політики Одеської міської ради;
43. Управління соціального захисту населення Ізмаїльської районної державної адміністрації;
44. Управління праці та соціального захисту населення Ізмаїльської міської ради;
45. Департамент соціального захисту населення Полтавської обласної державної адміністрації;
46. Управління соціального захисту населення Полтавської районної державної адміністрації;
47. Управління соціального захисту населення Автозаводського району Департаменту соціального захисту населення Кременчуцької міської ради;
48. Управління соціального захисту населення виконавчого комітету Шевченківської районної у місті Полтаві ради;
49. Національний університет біоресурсів і природокористування України;
50. Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»;
51. Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»;
52. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»;
53. Національний університет «Одеська політехніка»;
54. Київський національний університет імені Тараса Шевченка;
55. Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка;
56. Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого;
57. Вище професійне училище № 17;
58. ДПТНЗ «Дніпровський регіональний центр професійно-технічної освіти»;
59. ДПТНЗ «Дніпровський центр професійно-технічної освіти»;
60. Комунальний заклад «Вище професійне училище № 3 м. Мукачево» Закарпатської обласної ради;
61. Державний навчальний заклад «Мукачівський центр професійно-технічної освіти»;
62. Державний навчальний заклад «Ужгородський центр професійно-технічної освіти»;
63. Державний навчальний заклад «Новояворівське вище професійне училище»;
64. Державний навчальний заклад «Вище професійне училище № 34 м. Стрий»;
65. Одеський морехідний фаховий коледж морського та рибпромислового

флоту імені Олексія Соляника;

66. Одеський торговельно-економічний фаховий коледж;

67. Державний професійно-технічний навчальний заклад «Полтавське вище професійне училище ім. А. О. Чепіги»;

68. Державний навчальний заклад «Полтавське вище міжрегіональне професійне училище»;

69. Великоберезнянський ліцей Великоберезнянської селищної ради Ужгородського району;

70. Ліцей «Сихівський» Львівської міської ради;

71. Комунальна установа «Центр фінансування та господарської діяльності закладів та установ системи освіти Пересипського району м. Одеси»;

72. Комунальна установа «Центр фінансування та господарської діяльності закладів та установ системи освіти Приморського району м. Одеси»;

73. Комунальна установа «Центр фінансування та господарської діяльності закладів та установ системи освіти Київського району м. Одеси»;

74. Комунальна установа «Центр фінансування та господарської діяльності закладів та установ системи освіти Хаджибеївського району м. Одеси».

Географічні обмеження: місто Київ, Вінницька, Дніпропетровська, Закарпатська, Львівська, Одеська, Полтавська області.

Період часу, за який збиралися дані для аудиту: травень 2022 року.

Обмеження аудиту:

Аудит проводився з обмеженнями, встановленими відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ (зі змінами).

Під час аудиту не розглядалися рекомендації Мінфіну щодо усунення невідповідностей даних в автоматизованих інформаційних системах, реєстрах, базах даних, володільцем, розпорядником та/або адміністратором яких є орган, що здійснює державні виплати.

Критерії аудиту:

Підпитання аудиту	Критерії аудиту	Результат виконання
1.1. Чи відповідав процес укладання Угоди про грант законодавству України	Чіткість законодавчого врегулювання процесу укладання Угоди про грант	Критерій виконано. Законодавством України врегульовано процес укладання Угоди про грант. Уповноважений представник визначений та наділений повноваженнями для забезпечення виконання Угоди про грант.

Підпитання аудиту	Критерії аудиту	Результат виконання
		У рамках саме системного проєкту залучення гранту законодавством України не передбачено
1.2. Чи отримання коштів гранту № TF0B8350 відповідало умовам Угоди про грант і законодавству України	Дотримання вимог законодавства щодо надходження коштів гранту та звітування	Критерій виконано. Фінансова звітність (про надходження коштів) підготовлена Мінфіном відповідно до вимог Угоди про грант, Світовий банк підтвердив її прийнятність. Рахункова палата підтвердила відповідність вимогам Угоди про грант і Стандартним умовам та правильність відображення коштів гранту на рахунках державного бюджету
2.1. Чи відповідали напрями використання коштів вимогам Угоди про грант	Відповідність напрямів використання коштів вимогам Угоди про грант	Критерій виконано. Напрями використання коштів гранту відповідають вимогам Угоди про грант
2.2. Чи не спрямовано кошти на «Виключені видатки»	Дотримання вимог Угоди про грант щодо недопущення використання коштів гранту № TF0B8350 на «Виключені видатки». Відповідність отримувачів допомоги вимогам Угоди про грант. Відповідність отримувачів допомоги вимогам законодавства України	Критерій виконано частково. Перевірена звітність розпорядників коштів не містить «Виключених видатків». Бенефіціари відповідають вимогам Угоди про грант. В окремих випадках бенефіціари не відповідають вимогам законодавства України
3.1. Чи виявлено Мінфіном випадки невідповідності за результатами проведеної верифікації державних виплат малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, ВПО, допомоги в рамках Програми «Підтримка», житлових субсидій	Надійність результатів верифікації	Критерій виконано. Методики перевірки державних виплат затверджено. Помилки при завантаженні даних до інформаційно-аналітичної платформи електронної верифікації та моніторингу не виникало. Рекомендації за результатами здійснення верифікації, а також

Підпитання аудиту	Критерії аудиту	Результат виконання
		інформацію, необхідну для опрацювання рекомендацій, надано своєчасно. Моніторинг опрацювання рекомендацій проводиться
3.2. Чи вжито заходів уповноваженими органами, які відповідальні за призначення та виплату державних допомог малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, ВПО, допомоги в рамках програми «Підтримка», житлових субсидій, для усунення виявлених під час верифікації відхилень	Повнота заходів, вжитих за результатами верифікації	Критерій виконано частково. Затверджено порядок опрацювання рекомендацій за результатами проведення верифікації державних виплат. Додаткові перевірки інформації, яка містить невідповідності, проведено частково. Реципієнтам надіслано вимогу щодо повернення неналежно або надміру отриманої державної виплати. Частина рекомендацій Мінфіну не опрацьована.

Використані методи аудиту

При проведенні аудиту використовувалися такі основні методи.

Аналіз документів. Проаналізовано:

напрями використання коштів; вимоги законодавчих актів щодо врегулювання процесу укладання Угоди про грант;
повноваження представника для забезпечення виконання Угоди про грант;
вимоги Угоди про грант щодо процесу надходження гранту та звітування;
інформацію і документи щодо результатів верифікації та заходів, вжитих уповноваженими органами за результатами верифікації державних виплат;
інформацію Казначейства щодо використання коштів гранту та платежів для виконання зобов'язань;
іншу інформацію, отриману на запити Рахункової палати.

Обстеження та фізична перевірка. Здійснено документальні перевірки на об'єктах контролю.

Обсяг видатків на оплату праці вчителів та кількість ставок за травень 2022 року досліджено Рахунковою палатою під час аудиту в МОН, 23 органах управління освітою 6 регіонів України та 60 закладах загальної середньої освіти на підставі даних бухгалтерського обліку за травень 2022 року.

Обсяг видатків на оплату праці працівників закладів вищої і фахової передвищої освіти та кількість працівників (ставок) за травень 2022 року досліджено Рахунковою палатою під час аудиту в МОН та МКІП¹⁰⁷ і враховано дані звітності ще 4 головних розпорядників бюджетних коштів: Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства фінансів України, Національної академії наук України, Господарсько-фінансового департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Обсяг видатків на оплату праці медичних працівників за травень 2022 року встановлено згідно зі звітами закладів охорони здоров'я, отриманими Рахунковою палатою під час аудиту в НСЗУ¹⁰⁸.

Обсяг видатків ВПО та кількість бенефіціарів досліджено Рахунковою палатою під час аудиту в Мінсоцполітики на підставі даних бухгалтерського обліку за травень 2022 року¹⁰⁹, а також у 16 структурних підрозділах з питань праці в частині призначення виплат ВПО.

Обсяг видатків малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, домогосподарствам та пільговикам на оплату житлово-комунальних послуг, а також кількість отримувачів за травень 2022 року досліджено Рахунковою палатою в Мінсоцполітики та 16 структурних підрозділах з питань праці на підставі даних бухгалтерського обліку. На ДП «Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики» досліджувалася узагальнена інформація, отримана від регіональних структурних підрозділів з питань соціального захисту населення.

Обсяг видатків у рамках Програми «єПідтримка» досліджено Рахунковою палатою під час аудиту в Мінекономіки на підставі даних бухгалтерського обліку за травень 2022 року, наказів Мінекономіки, листування.

¹⁰⁷ Головні розпорядники бюджетних коштів.

¹⁰⁸ Відповідальний виконавець бюджетної програми КПКВК 2308060 «Реалізація програми державних гарантій медичного обслуговування населення».

¹⁰⁹ Меморіальний ордер №2 «Накопичувальна відомість руху грошових коштів загального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках)».

Проведено якісні вибірки для перевірки бенефіціарів:

Вибірка для тестування заробітної плати вчителів. Для аудиту обрано 60 закладів у 6 регіонах України (Вінницька, Дніпропетровська, Закарпатська, Львівська, Одеська, Полтавська області). Для відбору закладів загальної середньої освіти використано критерії: тип закладу (ліцеї усіх видів, в тому числі з посиленою військово-фізичною підготовкою, а також спеціальні, наукові та спортивні школи з чисельністю педагогічних працівників 40 і більше працівників та в яких є дошкільні відділення) та найбільша кількість вчителів. Для відбору професійно-технічних навчальних закладів застосовано критерії: надання послуг із здобуття повної загальної середньої освіти; чисельність працівників 40 і більше осіб; проходження вчителями служби в Збройних Силах України або добровольчих формуваннях територіальної оборони.

За результатами оцінки системи внутрішнього контролю та оцінки ризиків відібрано 3131 особову справу з обсягом нарахувань заробітної плати 57,8 млн грн, що становить 3,4 відс. загального обсягу використаних коштів гранту у цих регіонах (1687,4 млн грн) та 0,8 відс. – загального обсягу використаних коштів гранту в межах України (7691,6 млн гривень).

Вибірка для тестування заробітної плати працівників закладів вищої освіти. Для аудиту відібрано 8 ЗВО з фактичною чисельністю ставок 17,4 тис. та видатками на оплату праці в розмірі 338,3 млн грн, або 16,4 відс. загального обсягу видатків на оплату праці (2062 млн гривень). Для тестування відібрано 349 бенефіціарів на суму 5466,5 млн гривень.

Вибірка для тестування отримувачів допомоги, які належать до малозабезпечених сімей, осіб з інвалідністю з дитинства та дітей з інвалідністю, ВПО. За регіональною ознакою серед 25 регіонів відібрано 6 регіонів, які розміщені в різних частинах України (захід, схід, південь, північ, центр) і де розташовані офіси територіальних управлінь Рахункової палати – Вінницька, Дніпропетровська, Закарпатська, Львівська, Одеська, Полтавська області. Період аудиту – травень 2022 року, що пов'язано з місяцем використання коштів гранту. З урахуванням вартісного критерію та людських ресурсів для аудиту обрано 16 управлінь з питань соціального захисту населення у цих регіонах (15,8 відс. загальної кількості 101 од. у вказаних регіонах). За результатами оцінки системи внутрішнього контролю безпосередньо на об'єктах контролю та ризиків для тестування отримувачів з числа малозабезпечених сімей відібрано 318 справ на суму 1422,6 тис. грн; ВПО – 290 справ на суму 1178 тис. грн; осіб з інвалідністю з дитинства та дітей з інвалідністю – 348 справ на суму 874,7 тис. гривень.

Вибірка для тестування виплат соціальних допомог, житлових субсидій та пільг у Мінсоцполітики. Для тестування виплат соціальних допомог

малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, житлових субсидій та пільг, які здійснювало Мінсоцполітики замість тих органів соціального захисту населення, які не мали можливості забезпечити підготовку виплатних документів та проведення фінансування в період воєнного стану, обрано 40 бенефіціарів на суму 198,3 тис. грн (22,7 відс. загального обсягу 872,6 тис. гривень). Для тестування пільг на оплату житлово-комунальних послуг у безготівковій формі відібрано 30 бенефіціарів на суму 389,6 тис. грн (0,1 відс. загального обсягу 409242,1 тис. гривень).

Інтерв'ю. Проведено інтерв'ювання з представниками об'єктів контролю.

Опитування. Проведено опитування бенефіціарів, у тому числі за допомогою Google Forms.

Методика опитування вчителів. За регіональною ознакою відібрано шість областей (із 25), де розташовані офіси територіальних управлінь Рахункової палати та в яких за травень 2022 року виплачена заробітна плата вчителям (170,4 тис. ставок). Це становить 34,1 відс. загальної кількості педагогічних ставок в Україні (499,2 тис. ставок). Анкета містила 10 закритих питань з метою з'ясування таких фактів: чи працювали бенефіціари в закладі освіти у травні 2022 року, чи працювали офлайн, чи вчасно їм було виплачено заробітну плату за цей період, чи повною мірою згідно з тарифікацією на 2021-2022 навчальний рік вони одержали заробітну плату у травні 2022 року. Анонімне опитування вчителів проведено у Вінницькій, Дніпропетровській, Закарпатській, Львівській, Одеській і Полтавській областях шляхом надсилання анкети на їх електронні пошти. Участь в опитуванні взяло 55,8 тис. вчителів шкіл, ліцеїв, професійно-технічних навчальних закладів (близько 32 відс. загальної кількості вчителів у цих областях). Аналіз результатів опитування проведено шляхом автоматичного фільтрування отриманої бази даних за визначеними ознаками керівниками контрольних груп. За наявності відповідей, які слугували підставою думати, що вчителі не одержали зарплати, одержали зі значною затримкою або незаконно одержували (за невідпрацьований час), контрольні групи з'ясовували достовірність таких фактів і причини виникнення (анкета передбачала зазначення найменування і місце розташування закладів освіти).

Методика опитування ВПО. За регіональною ознакою відібрано шість областей (із 25), де розташовані офіси територіальних управлінь Рахункової палати та у яких за травень 2022 року виплачено допомогу на проживання 344,2 тис. отримувачів. Це становить 44,5 відс. загальної кількості ВПО, які отримували допомогу на проживання в Україні (773,5 тис. отримувачів).

Анкета містила 22 комбінованих питання з метою з'ясування таких фактів: чи отримували ВПО допомогу у травні 2022 року; чи допомога була своєчасною та в повному обсязі; чи були затримки з виплатою; чи зменшувався розмір виплат; коли відбулася реєстрація особи як ВПО; чи виїжджали бенефіціари за кордон; чи отримували допомогу в Україні, перебуваючи за кордоном; чи отримували допомогу за кордоном у травні 2022 року. Анонімне опитування ВПО проведено у Вінницькій, Дніпропетровській, Закарпатській, Львівській, Одеській і Полтавській областях шляхом анкетування (паперові анкети) та за допомогою Google Form. Участь в опитуванні взяло 1,7 тис. ВПО (близько 1 відс. загальної кількості ВПО у цих областях).

Методика опитування викладачів закладів вищої освіти. Для збору даних використано опитувальник для самозаповнення, оформлений у Google Forms. Запитання в анкеті були закриті (альтернативні – вибір респондентом лише одного варіанта відповіді) та стосувалися конкретної ситуації (виплата заробітної плати в травні 2022 року). Збір даних тривав з 20 вересня до 20 жовтня 2023 року.

Інформація про дослідження та посилання на форму для заповнення надавалася ЗВО та ЗФПО головними розпорядниками бюджетних коштів (МОН, МКІП, Мінфін, МОЗ) через системи інформаційного обміну. В опитуванні взяли участь 34109 респондентів (або 24 відс. фактичної кількості працівників) із 172 закладів вищої освіти та 205 – фахової передвищої освіти. Ці дані нерепрезентативні, а показові щодо працівників ЗВО та ЗФПО, які самостійно зголосилися відповідати на запитання анкети.

Методика опитування працівників структурних підрозділів з питань соціального захисту населення. За регіональною ознакою відібрано шість областей (із 25), де розташовані управління з питань соціального захисту населення. Опитано 353 працівники структурних підрозділів з питань соціального захисту населення у Вінницькій, Дніпровській, Закарпатській, Львівській, Одеській, Полтавській областях. Анонімне опитування проведено шляхом надсилання на електронну пошту анкети, яка містила 20 питань з метою з'ясування фактів виплати житлових пільг і субсидій у травні 2022 року та виявлення проблем у цьому процесі.

7. ДОДАТКИ

Додаток 1

АНОНІМНЕ ОПИТУВАННЯ ВЧИТЕЛІВ

Рисунок. Результати опитування вчителів щодо отримання заробітної плати у травні 2022 року

АНОНІМНЕ ОПИТУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ І ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

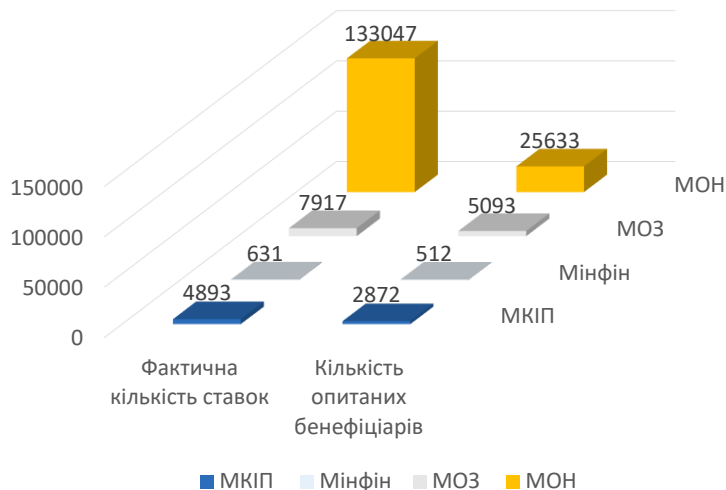

Рисунок 1. Кількість опитаних бенефіціарів у закладах вищої і фахової передвищої освіти

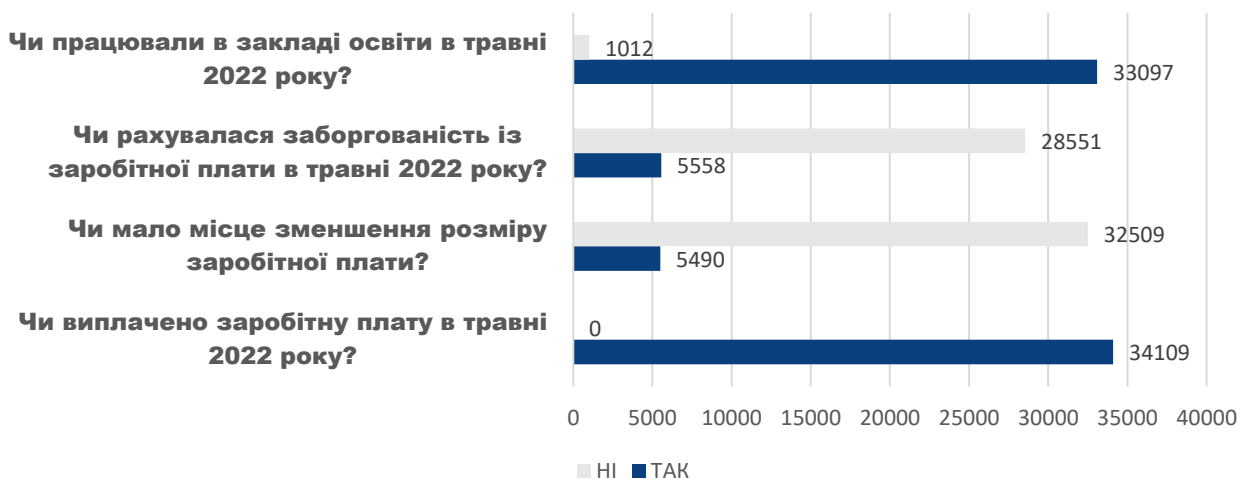

Рисунок 2. Результати онлайн-опитування працівників закладів вищої освіти

АНОНІМНЕ ОПИТУВАННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

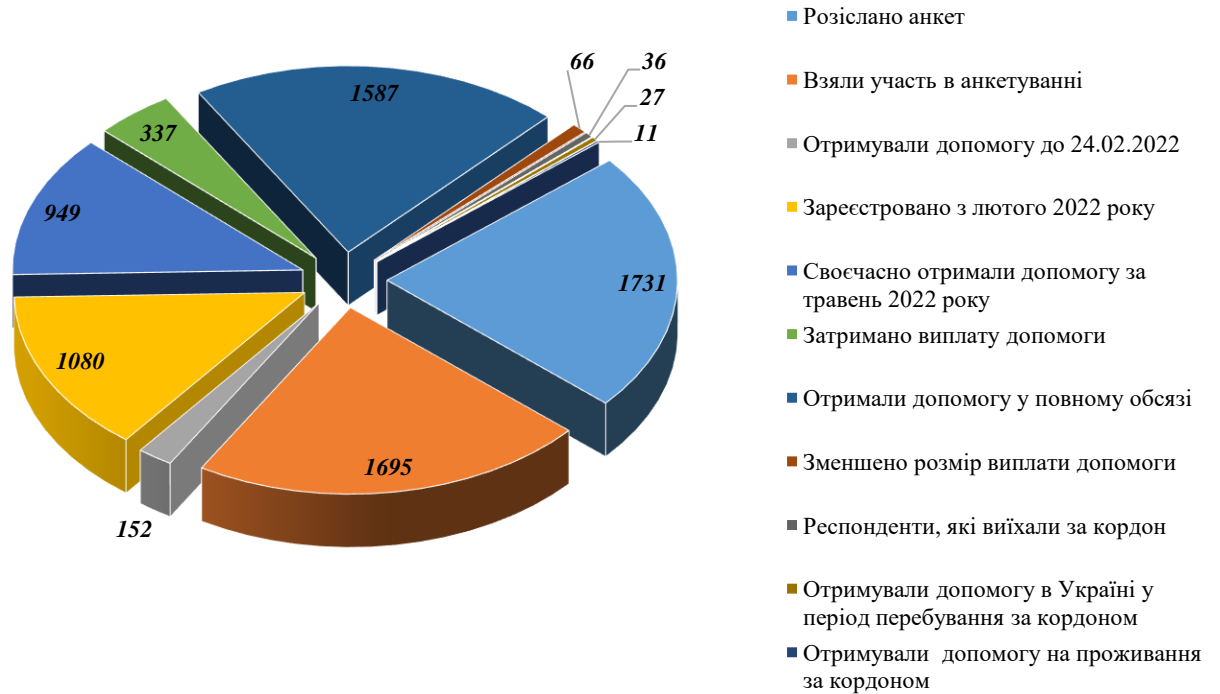

Рисунок. Результати опитування ВПО, які отримали допомогу на проживання у травні 2022 року

ОПИТУВАННЯ ЩОДО ВИПЛАТИ ЖИТЛОВИХ СУБСИДІЙ ТА ПІЛЬГ

ОПИТУВАННЯ ЩОДО ВИПЛАТИ ЖИТЛОВИХ СУБСИДІЙ ТА ПІЛЬГ

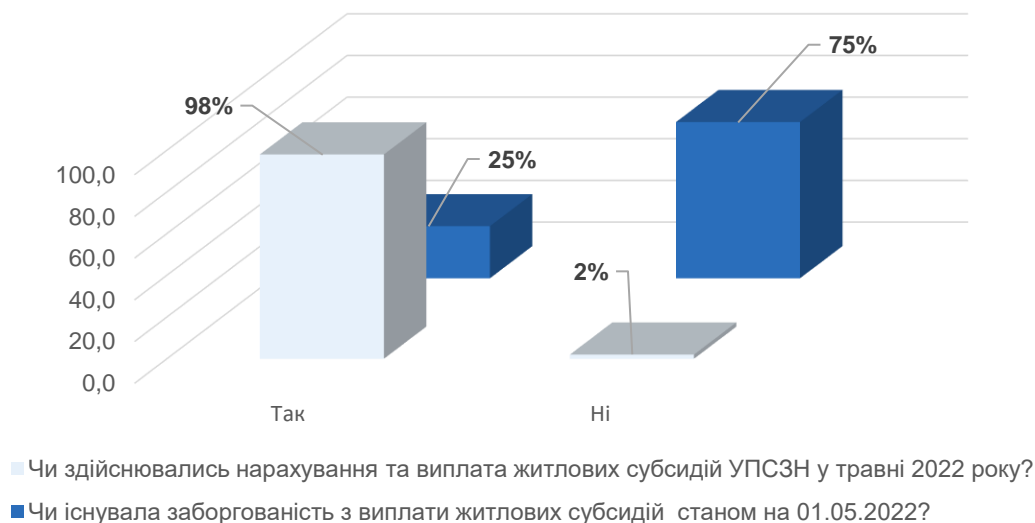

Рисунок 1. Дані щодо нарахування, виплати та заборгованості за житловими субсидіями

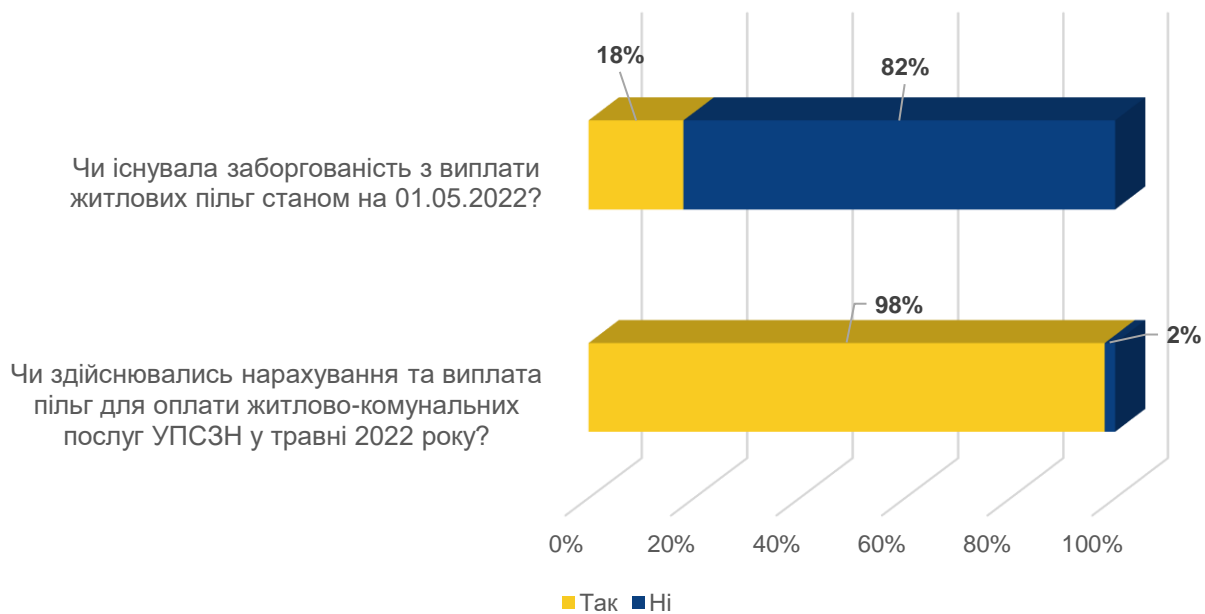

Рисунок 2. Дані щодо нарахування, виплати та заборгованості за житловими пільгами

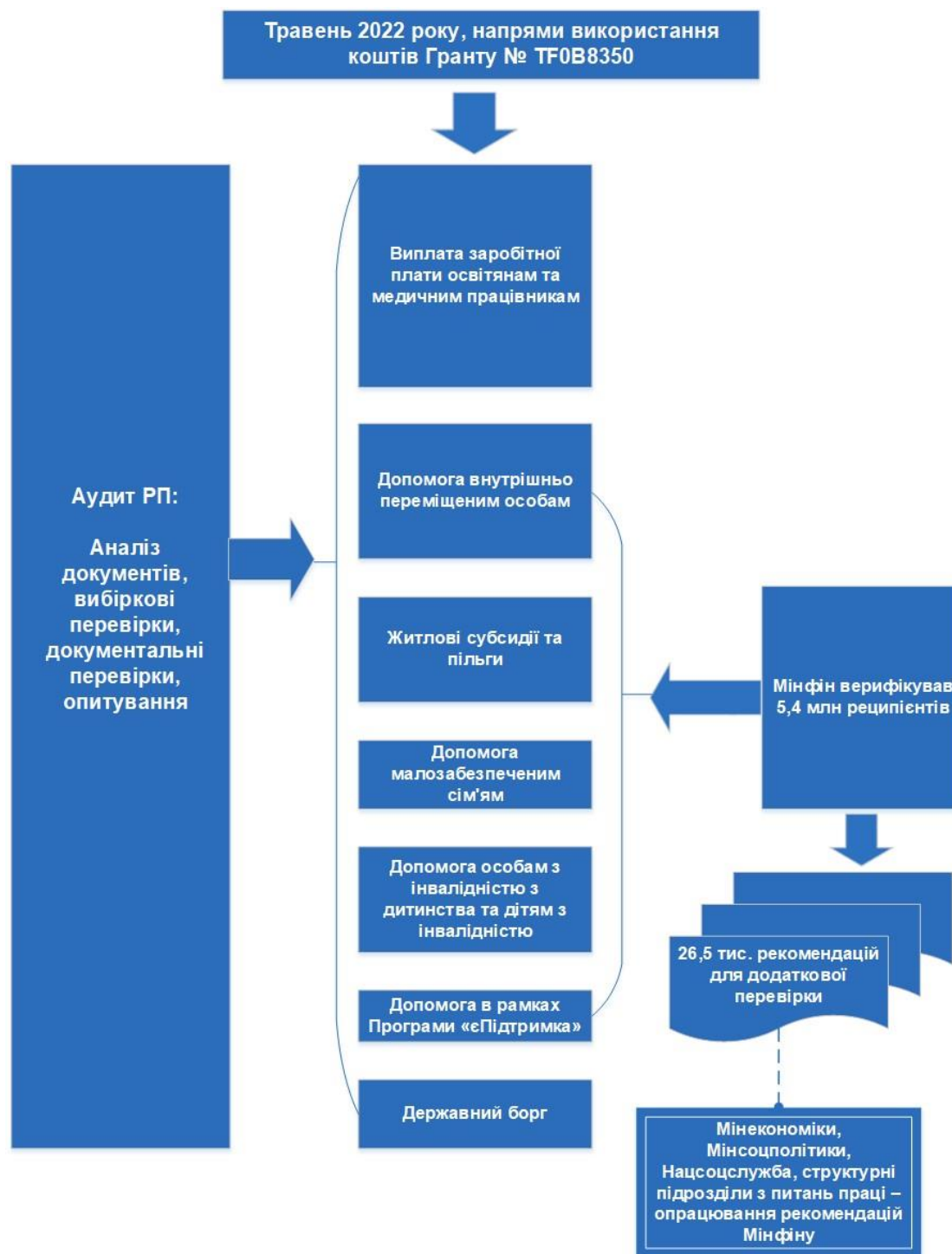

Схема перевірки виплат бенефіціарам у травні 2022 року

Коментарі Міністерства соціальної політики України

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22, (044) 289-70-60,
E-mail: info@mlsp.gov.ua, сайт: www.mslp.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37567866

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____

Про надання інформації

**Т.в.п. Голови Рахункової палати,
Заступнику Голови Рахункової
палата
Майснеру А. В.**

Шановний Андрію Васильовичу!

Міністерство соціальної політики засвідчує Вам свою повагу і висловлює вдячність за співпрацю та повідомляє.

За результатами обговорення на засіданні Рахункової палати проекту Звіту про результати аудиту ефективності на тему „Пряма бюджетна підтримка Уряду США для забезпечення життєво важливих потреб населення України в умовах війни” (далі – Звіт), складеного за результатами здійснення контрольного заходу (аудиту) за цією тематикою, знайдено порозуміння щодо основних положень Звіту у зв'язку з чим у Мінсоцполітики відсутні зауваження до нього.

Слід зазначити, що Мінсоцполітики з метою виконання пропозицій та рекомендацій Рахункової палати, наданих у Звіті про результати аналізу ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам та компенсації роботодавцям витрат на оплату праці за їх працевлаштування, в умовах воєнного стану від 27.06.2023 (далі – Рекомендації):

прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 11.07.2023 № 709 „Деякі питання підтримки внутрішньо переміщених осіб”, якою удосконалено механізм призначення і виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, зокрема у частині здійснення перевірки місця перебування, доходів та майнового стану внутрішньо переміщених осіб при визначенні права на отримання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам;

здійснено доопрацювання програмного забезпечення Єдиної інформаційної системи соціальної сфери у частині збору статистичної інформації щодо здійснення верифікації отримувачів допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам та її відпрацювання;

АСУД „ДОК ПРОФ 3”
МІНСОЦПОЛІТИКИ
20463/0/2-23/51 від 18.12.2023
КЕП Жолнович Оксана Іванівна
S8E2D9E7F903307B0400000B3FB340066D4A600
Підписано: 18.12.2023 17:27:48

МІНСОЦПОЛІТИКИ

20463/0/2-23/51 від 18.12.2023

№2144/05-1 від 19.12.2023

забезпечено взаємодію між інформаційними ресурсами Мінсоцполітики та Мін'юсту щодо підтвердження даних про смерть внутрішньо переміщених осіб згідно з відомостями Державного реєстру актів цивільного стану громадян для уникнення переплат;

щотижнево на засіданнях Координаційного штабу з питань забезпечення реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб під головуванням Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Верещук І. А., на яких присутні керівники органів соціального захисту населення обласних, Київської міської військових адміністрацій, звітує про вирішення поточних проблемних питань виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам;

спільно з представниками органів соціального захисту населення регулярно відпрацьовує в режимі відеоконференції рекомендації Міністерства фінансів за результатами верифікації даних по виплаті допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам та надає роз'яснення.

Також звертаємо увагу, що продовжується робота щодо розбудови Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (далі – ЄІССС), яка дасть можливість налагодити обміни між державними реєстрами. Така автоматизація процесів сприятиме розв'язанню існуючих проблемних питань, більш ефективному функціонуванню державних структур та підвищенню якості системи соціального захисту.

ЄІССС зокрема, забезпечує:

перехід від використання декількох різних інформаційних систем, створених у різні часи на різних технологіях, до єдиної сучасної централізованої системи;

реінжиніринг ділових процесів для оптимізації роботи системи соціального захисту;

формування і використання єдиної та актуальної в межах всієї країни бази даних з питань соціального захисту – єдиний інформаційний простір;

людноцентричний підхід (збір в Єдиному соціальному реєстрі всієї необхідної інформації про особу, з метою максимального врахування всіх особливостей для точного встановлення права та розміру різних видів соціальної підтримки);

мінімізацію людського фактору в технологічних процесах.

На сьогодні в ЄІССС реалізовано призначення, нарахування та виплату допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, а також призначення, нарахування та виплати 6 допомог (малозабезпеченим сім'ям, на дітей одиницею матерям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування, на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органу,

потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність, при усинюванні дитини) (на сьогодні завершується міграція даних з АСОПД/КОМТЕХ-СОЦ до ЄІССС по 6 допомогам по всій країні).

З метою посилення ефективності та якості роботи структурних підрозділів з питань соціального захисту населення Мінсоцполітики систематично здійснює аналіз опрацювання рекомендацій та вивчає проблемні питання, що виникають під час опрацювання рекомендацій.

Наразі Мінсоцполітики разом з Пенсійним фондом, Міненерго, Мінфіном та Мінінфраструктури опрацьовує питання щодо концепту внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 07.03.2022 № 215 „Про особливості нарахування та виплати грошових допомог, пільг та житлових субсидій на період дії воєнного стану” в частині надання права органам Пенсійного фонду проведення перерахунку сум надміру виплачених пільг та житлових субсидій у випадках коли база нарахувань включала частину виплати за попередні періоди.

Варто зазначити, що Мінфін листом від 06.12.2023 № 09020-04-5/33850 повідомив, про покращення ситуації з опрацюванням наданих рекомендацій за результатами верифікації.

Так, станом на 01.12.2023 питома вага опрацьованих рекомендацій щодо проведення додаткової перевірки правомірності отримання державних виплат, допомог внутрішньо переміщеним особам за січень – серпень 2023 року становить 66,8 відсотка, інших допомог – 17,7 відсотка.

Враховуючи вищезазначене, Мінсоцполітики і надалі буде спрямовувати свої зусилля на вдосконалення роботи в сфері соціального захист населення.

З повагою

Міністр

Оксана ЖОЛНОВИЧ

Щербіна, 289-57-50

АСУД "ДОК ПРОФ 3"
МІНСОЦПОЛІТИКИ
20463/02-23/51 від 18.12.2023
КЕП Жолнович Оксана Іванівна
58E2D9E7F900307B040000062FB340066D4A600
Підписано: 18.12.2023 17:27:48

Коментарі Міністерства економіки України

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
 E-mail: meconomy@me.gov.ua, http://www.me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

Т. в. о. Голови Рахункової палати,
 заступнику Голови Рахункової палати
 Майснеру А. В.

Шановний Андрію Васильовичу!

Міністерство економіки України за результатами аналізу проєкту звіту Рахункової палати про результати аудиту ефективності на тему «Пряма бюджетна підтримка Уряду США для забезпечення життєво важливих потреб населення України в умовах війни» та його обговорення, яке відбулося 22 листопада 2023 року в приміщенні Рахункової палати, підтверджує досягнення повного професійного взаєморозуміння з усіх питань та аспектів, охоплених вищезазначеним аудитом Рахункової палати та розкритих у проєкті звіту, складеного за результатами його здійснення.

Оцінка стану використання коштів державного бюджету, виділених для надання застрахованим особам одноразової матеріальної допомоги з державного бюджету у зв'язку із втратою частини заробітної плати (доходу), робота (економічна діяльність) яких тимчасово зупинена внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану, в травні 2022 року за бюджетною програмою КПКВК 1201230 «Надання допомоги в рамках Програми «Підтримка», здійснена Рахунковою палатою в рамках проведення вищенаведеного державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), відображає об'єктивний стан речей та не має заперечень з боку Мінекономіки.

Водночас цим листом засвідчуємо, що Мінекономіки вжито заходів до зобов'язання керівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших бюджетних установ забезпечити повернення працівниками таких організацій неналежно отриманої одноразової допомоги. Повернуті кошти зараховуються на відкритий в Казначействі небюджетний рахунок Мінекономіки та щомісяця перераховуються до Державного бюджету України.

З повагою

Перший віце-прем'єр-міністр
 України – Міністр

Юлія СВИРИДЕНКО

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач Свириденко Юлія Анатоліївна
 Сертифікат 3FAA9288358FC003040000007EB82C0086BFC600
 Дійсний з 11.11.2023 2:52:18 по 09.11.2024 2:52:18

Мінекономіки

2111-20/69456-03 від 18.12.2023 16:21
 №2151/05-1 від 19.12.2023

Коментарі Міністерства освіти і науки України**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

**Т. в. п. Голови Рахункової палати
Андрію МАЙСНЕРУ**

Шановний пане Андрію!

Міністерство освіти і науки України (далі – МОН) за результатами аналізу проєкту Звіту Рахункової палати про результати аудиту ефективності на тему «Пряма бюджетна підтримка Уряду США для забезпечення життєво важливих потреб населення України в умовах війни» (далі – Звіт) та його обговорення, яке відбулося в приміщенні Рахункової палати 22 листопада 2023 року, підтверджує досягнення повного професійного взаєморозуміння в усіх питаннях, охоплених зазначеним вище аудитом ефективності Рахункової палати та розкритих у проєкті Звіту за результатами його здійснення.

Водночас повідомляємо, що оцінка стану використання коштів державного бюджету, виділених за бюджетною програмою КПКВК 2201160 «Підготовка кадрів закладами вищої освіти та забезпечення діяльності їх баз практики», здійснена Рахунковою палатою в рамках вищенаведеного державного аудиту, не містить заперечень з боку МОН та відображає об'єктивний стан використання коштів.

З повагою

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

Пошвач. Леся
481 47 54

МОН № 1/19835-23 від 18.12.2023

Підписав: Лісовий Оксен Васильович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000ED323600C71DB500
Дійсний: з 22.03.2023 0:00:00 по 21.03.2025 23:59:59

№2135/05-1 від 18.12.2023

Коментарі Міністерства культури та інформаційної політики України

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(МКІП)**

вул. Івана Франка, 19, м. Київ, 01601, тел./факс: (044) 234-70-48, тел. (044) 235-23-78
E-mail: info@mkip.gov.ua, web-site: <http://mkip.gov.ua/> код згідно з ЄДРПОУ 43220275

**Г. в. п. Голови Рахункової палати,
Заступнику Голови Рахункової палати
Майснеру А. В.**

Шановний Андрію Васильовичу!

Міністерство культури та інформаційної політики України (далі - МКІП) за результатами аналізу проєкту звіта Рахункової палати про результати аудиту ефективності на тему «Пряма бюджетна підтримка Уряду США для забезпечення життєво важливих потреб населення України в умовах війни» та його обговорення, яке відбулося 22 листопада 2023 року в приміщенні Рахункової палати, підтверджує досягнення повного професійного взаєморозуміння з усіх питань та аспектів, охоплених вищезазначеним аудитом Рахункової палати та розкритих у проєкті звіта, складеного за результатами його здійснення.

Разом з тим повідомляємо, що оцінка стану використання коштів державного бюджету, виділених за бюджетною програмою КПКВК 3801160 «Підготовка кадрів для сфери культури і мистецтва закладами фахової передвищої та вищої освіти», здійснена Рахунковою палатою в рамках проведення вищенаведеного державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), не викликає заперечень з боку МКІП та відображає об'єктивний стан речей.

**З повагою
Г. в. о. Міністра**

Ростислав КАРАНДЄЄВ

Вик: Трун С.М.
(044) 234-63-88

СЕД АСКОД Міністерство культури та інформаційної політики України
№ 05/25/10952-23 від 18.12.2023
Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000008C6630006B72A400](#)
Підписувач [Карандєєв Ростислав Володимирович](#)
Дата підписання: [18.12.2023](#)
Дійсний з [13.06.2022 0:00:00](#) по [12.06.2024 23:59:59](#)

№2134/05-1 від 18.12.2023

8. СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АТ «Ощадбанк»	Акціонерне товариство «Державний ощадний банк України»
Бенефіціари	Ставки освітян, домогосподарства, отримувачі допомоги, працівники закладів охорони здоров'я
ВВП	Валовий внутрішній продукт
ВПО, внутрішньо переміщені особи	Внутрішньо переміщені особи
Державні виплати	Допомога внутрішньо переміщеним особам, малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, одноразова допомога в рамках Програми «ЄПідтримка», виплата пільг, субсидій домогосподарствам
Держстат	Державна служба статистики України
ДПС	Державна податкова служба України
ЄДРПОУ	Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та громадських формувань
ЄДАРП	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги
Закон № 324	Закон України від 03 грудня 2019 року № 324-IX «Про верифікацію та моніторинг державних виплат»
Закон про вступ до міжнародних організацій	Закон України від 03 червня 1992 року № 2402 «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації

	розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій»
Закон про міжнародні договори	Закон України від 29 червня 2004 року № 1906 «Про міжнародні договори України»
ЗВО	Заклади вищої освіти
ЗФПО	Заклади фахової передвищої освіти
Казначейство	Державна казначейська служба України
Міненерго	Міністерство енергетики України
Мінінфраструктури	Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України
Мінсоцполітики	Міністерство соціальної політики України
Мінфін, Міністерство фінансів	Міністерство фінансів України
Мінцифри	Міністерство цифрової трансформації України
МКІП	Міністерство культури та інформаційної політики України
МОН	Міністерство освіти і науки України
МФО	Міжнародні фінансові організації
Нацсоцслужба	Національна соціальна сервісна служба України
НСЗУ	Національна служба здоров'я України
ПФУ	Пенсійний фонд України
Світовий банк	Міжнародний банк реконструкції та розвитку та Міжнародна асоціація розвитку
Стандартні умови	Стандартні умови Міжнародного банку реконструкції та розвитку й Міжнародної асоціації розвитку надання Банком 4 грантового фінансування за рахунок коштів цільових фондів від 25 лютого 2019 року

(зі змінами, зазначеними в розділі II Додатка до Угоди)

Трастовий фонд

Багатосторонній донорський трастовий фонд «Фінансування відновлення після надзвичайної економічної ситуації»

Угода про грант, Угода про грант Цільового фонду багатьох донорів зі співфінансування Програми Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення для України, грант № TF0B8350

Угода про грант Цільового фонду багатьох донорів зі співфінансування Програми Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення для України (Додатковий грант до Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку й Міжнародною асоціацією розвитку (що діє як Адміністратор Цільового фонду багатьох донорів зі співфінансування Програми Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення для України) від 21.04.2022 № TF0B8350 (з урахуванням змін)

Уповноважені органи

Міністерство економіки України, Міністерство соціальної політики України, структурний підрозділ з питань соціального захисту населення місцевої державної адміністрації

УПСЗН

Управління праці та соціального захисту населення

**Заступник Голови
Рахункової палати**

Андрій МАЙСНЕР